

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Martin Macipe, Jordi; Rodriguez Parron, Montserrat, dir. La carrera cap a la mobilitat segura : un joc destinat als aprenentatges respecte la mobilitat segura i responsable. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2023. (Grau en Educació Primària)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/301214>

under the terms of the license

Facultat de Ciències de l'Educació
Treball de Fi de Grau

LA CARRERA CAP A LA MOBILITAT SEGURA

**UN JOC DESTINAT ALS APRENENTATGES RESPECTE A LA MOBILITAT SEGURA I
RESPONSABLE**

Autor: Jordi Martín Macipe
Grau en Educació Primària
jordi.martinma@autonoma.cat

Tutora: Montserrat Rodríguez Parrón
Departament de Pedagogia Aplicada

Convocatòria ordinària juny de 2024

ÍNDEX DE CONTINGUTS

RESUM / RESUMEN / ABSTRACT	4
1. CONTEXTUALITZACIÓ I OBJECTIUS	5
2. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	7
2.1. Delimitació de l'estratègia de cerca	7
2.2. Concepte d'educació viària	8
2.3. El model de gestió per competències. Un model que permet el canvi d'actituds i fomenta comportaments segurs	9
2.4. La importància de tractar l'educació viària a l'educació primària. Traslladem les 5 competències a l'aula a partir de la metodologia ROA	11
2.5. El currículum d'educació primària respecte a l'educació viària	14
3. PROPOSTA DE CREACIÓ	16
3.1. Metodologia	16
3.2. Presentació de resultats	19
3.2.1. Instruccions	19
3.2.2. Mecànica	19
3.2.3. Reptes	20
3.2.4. Justificació d'objectius amb resultat obtingut	22
3.3. Discussió dels resultats	25
3.3.1. Contrast bibliografia referenciada amb resultats obtinguts	25
3.3.2. Propostes de millora	29
4. CONCLUSIONS	31
5. FONTS D'INFORMACIÓ I BIBLIOGRAFIA	34
6. ANNEXOS	36
Annex 1: Taula competències "Model gestió per competències"	36
Annex 2: Competències clau, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers del currículum	38
Annex 3: Full instruccions	41
Annex 4: Proposta de taulell	43
Annex 5: Targetes color verd: repte canvi d'actituds com a vianants	44

Annex 6: Targetes color groc: repte medi ambient i sostenibilitat	49
Annex 7: Targetes color blau: imatges i cartells	54
Annex 8: Targetes color vermell: mímica	64

Resum:

Com a societat, hem de ser conscients de la importància que tant nens com nenes puguin abordar la temàtica de l'educació viària, per tal que aquests/es adquireixin tots aquells aprenentatges necessaris per desenvolupar una mobilitat segura i responsable.

Per tant, aquest treball en modalitat creació, consta de la realització d'un joc de taula amb relació a la temàtica esmentada, posant el focus en el moviment "Slow City" i en la mobilitat segura i responsable. Un projecte elaborat amb una prèvia cerca i anàlisi bibliogràfica de diferents fonts d'informació vers la temàtica escollida, el currículum escolar i com inclou aquest terme, i la metodologia que actualment s'usa per a l'ensenyament-aprenentatge d'aquesta.

Paraules clau: educació viària; mobilitat segura i responsable; "Slow City"; actituds; comportaments segurs; competències.

Resumen:

Como sociedad, tenemos que ser conscientes de la importancia que tanto niños como niñas puedan abordar la temática de la educación vial, para que estos/as adquieran todos aquellos aprendizajes necesarios para desarrollar una movilidad segura y responsable.

De esta manera, este trabajo en modalidad creación, consiste en la realización de un juego de mesa relacionado con la temática mencionada, focalizándose en el movimiento "Slow City" y en la movilidad segura y responsable. Un proyecto elaborado con una previa búsqueda y análisis bibliográfico de diferentes fuentes de información hacia la temática escogida, el currículo escolar y cómo incluye este término, y la metodología que actualmente se usa para la enseñanza-aprendizaje de esta.

Palabras clave: educación vial; movilidad segura y responsable; "Slow City"; actitudes; comportamientos seguros; competencias.

Abstract:

As a society, we have to be aware that children can address the issue of road safety education, so that they can acquire all the necessary knowledge to develop a safe and responsible mobility.

Therefore, this work in creation mode consists on the realization of a board game related to the topic mentioned, focusing on the "Slow City" movement and on safe and responsible mobility. A project elaborated with a previous bibliographic search and analysis of different sources of information on the chosen topic, the school curriculum and how it includes this term, and the methodology currently used for the teaching-learning of this topic.

Keywords: road safety education; safe and responsible mobility; "Slow City"; attitudes; safe behaviours; competencies.

1. CONTEXTUALITZACIÓ I OBJECTIUS

Actualment, la sinistralitat continua sent un problema del nostre món i de la nostra societat. És per aquest motiu que l'adquisició d'hàbits i comportaments com a usuaris/es de les vies públiques ha de ser un tema a tractar i treballar dins dels centres escolars. Necessitem que les noves generacions puguin créixer i desenvolupar-se a partir de la consciència dels perills i riscos que comporta la mobilitat, i en conseqüència, a allò que s'exposen davant del fet de no adoptar aquesta responsabilitat viària. Tot i això, tal com ens afirma l'experiència i les diferents investigacions -moltes d'elles fetes per organitzacions com la Dirección General de Tráfico o el Servei Català de Trànsit, a més de totes aquelles que es mencionen en la present recerca bibliogràfica-, el coneixement únic i exclusiu de les normes i senyals de trànsit no són suficients per arribar als diferents objectius a assolir.

Segons dades de la Dirección General de Tráfico (2023), els/les infants que cursen l'etapa d'educació primària són subjectes especialment vulnerables, a causa de la seva condició psicofísica i el període evolutiu en el qual es troben. D'aquesta manera, avui dia encara ens trobem en un punt on la mobilitat segura i responsable per part dels infants ha de ser un tema a tractar dins les aules, a causa de la susceptibilitat i la vulnerabilitat que recau en aquest grup.

És per aquest motiu que es necessita un canvi i una evolució sobre l'enfocament que se li està donant als processos d'ensenyament-aprenentatge amb relació a l'educació viària als centres educatius, i dur a terme un enfocament basat en competències, que apropi l'aprenentatge al desenvolupament d'uns comportaments segurs destinats a la prevenció a partir del canvi d'actituds. Aquest tema però, no només ha de ser tractat dins de les institucions escolars, sinó que ha d'englobar als diferents agents que envolten a l'infant.

L'objectiu de l'educació viària no és més que aspirar a un futur amb índexs de sinistralitat cada vegada més baixos -essent la sinistralitat 0 l'objectiu perfecte. Malgrat això, si analitzem les dades de sinistralitat proporcionades per l'Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya (Servei Català de Trànsit, 2022), es constata que durant l'any 2023 es van registrar un total de 23.061 accidents amb 29.698 víctimes, les quals es classifiquen en 264 defuncions i 29.434 ferits/es. Encara que les dades indiquen una tendència cap a l'estabilització en el nombre de morts/es anuals, no hem de perdre de vista que l'objectiu de sinistralitat zero encara no s'ha assolit completament, o almenys no es detecta una evolució cap a la disminució dels accidents de trànsit anuals.

D'aquesta manera, durant la realització d'aquest treball de fi de grau, es treballarà per poder fer una fonamentació teòrica destinada principalment a conèixer l'enfocament que s'està donant actualment a les aules amb relació a l'ensenyament-aprenentatge de l'educació viària, l'anàlisi del que ens esmenta el currículum d'educació primària, i la posterior realització d'un recurs didàctic -joc de taula- d'acord amb aquest marc teòric. Aquest joc es durà a terme a partir del projecte "Slow City", impulsat per

l'Associació Prevenció d'Accidents de Trànsit -P(A)T, amb l'objectiu d'apropar aquest enfocament competencial a les aules d'educació primària o a altres contextos educatius no formals, a partir del joc com a recurs didàctic. Per tant, la consecució d'aquest treball estarà destinat a l'assoliment d'aquests objectius:

Objectiu general:

- Dissenyar un recurs didàctic -joc de taula- per a infants, que garanteixi l'adquisició de competències que engloben actituds i comportaments necessaris per a una mobilitat segura i responsable a les vies.

Objectius específics:

- Identificar la importància de l'educació viària en infants que es troben dins l'etapa d'educació primària.
- Analitzar que diu el currículum d'educació primària respecte al concepte d'educació viària.
- Examinar el tipus d'enfocament que s'està duent a terme a les aules amb relació a l'ensenyament-aprenentatge de l'educació viària.
- Plasmar els referents bibliogràfics amb relació a l'educació viària en la creació i disseny d'un joc de taula destinat a la mobilitat segura i responsable a les vies.

2. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

2.1. DELIMITACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE CERCA

Per tal de realitzar la fonamentació teòrica, s'ha dut a terme una cerca bibliogràfica a partir de diferents fonts d'informació rellevants i relacionades amb la temàtica d'estudi. D'aquesta manera, a partir de diferents articles, llibres, documents legislatius i pàgines web, s'han definit tots aquells conceptes teòrics necessaris per poder comprendre el terme d'educació viària i tot allò que aquest engloba, podent utilitzar-la posteriorment per a la creació d'un joc de taula -tal com es marquen en els objectius del treball.

En primer lloc, es van definir una sèrie de paraules clau -educació viària, mobilitat segura, competències, sinistralitat, comportaments segurs, actituds, metodologies-, les quals van ser l'eina per generar diverses combinacions mitjançant els operadors booleans. És a partir d'aquestes combinacions, juntament amb alguns criteris com l'any de publicació, idioma de la font i tipologia de document, que es va poder realitzar una primera cerca en diferents bases de dades, com ara: "Cercador UAB", "Dialnet", "Google Acadèmic", entre d'altres. Addicionalment, cal mencionar que s'ha prioritzat en tot moment que la gran majoria d'informació arribés de contextos propers, com són la Direcció General de Tràfic i, especialment, el Servei Català de Trànsit. D'aquesta forma, s'ha fet molta cerca i s'ha recollit informació de diferents fonts de la DGT i de les dades CIP del SCT, a més de fer una anàlisi dels diferents documents legislatius presents en el nostre país amb relació a l'àmbit educatiu.

Per tant, tot i haver realitzat -prèviament a la redacció del marc teòric- una lectura extensa i completa de diferents fonts d'informació bibliogràfica, en la següent fonamentació teòrica s'han obtingut mostres de: 5 articles, 6 llibres, 3 documents legislatius i 5 pàgines web, els quals han estat sotmesos a una lectura exhaustiva i detallada per tal d'acomplir aquells objectius i els propòsits de la posterior creació -joc de taula.

Finalment, cal destacar que un cop realitzada tota la revisió de les diferents fonts d'informació, es pot afirmar que en el nostre país el terme "educació viària" és un terme força estudiat i on es pot trobar un gran ventall de dades bibliogràfiques. D'aquesta manera, cal reconèixer que no ha estat una limitació a l'hora d'acomplir els objectius teòrics relacionats amb la temàtica d'estudi.

2.2. CONCEPTE D'EDUCACIÓ VIÀRIA

L'educació viària, segons la Dirección General de Tráfico (2023), és un mitjà pel qual es volen prevenir els accidents de trànsit. Tal com ens indica l'organisme, aquesta educació no només afecta els conductors/es de vehicles, sinó que afecta a tots els usuaris/es de les vies en les seves diferents condicions -vianants, conductors/es, etc.

Per tant, entenem l'educació viària com aquella eina que pretén ensenyar una sèrie d'actituds, conductes i pràctiques destinades a la protecció dels diferents usuaris/es que es poden trobar a les vies. Aquesta definició la podem lligar amb el que ens cita Oviedo (2019, p. 20):

L'educació viària és un procés de desenvolupament (de capacitats), socialització i integració de les persones mitjançant l'adquisició de coneixements, pràctiques, habilitats i valors necessaris per a millorar les relacions viàries i augmentar la seguretat en les vies de trànsit, a fi de reduir al màxim els danys i les pèrdues.

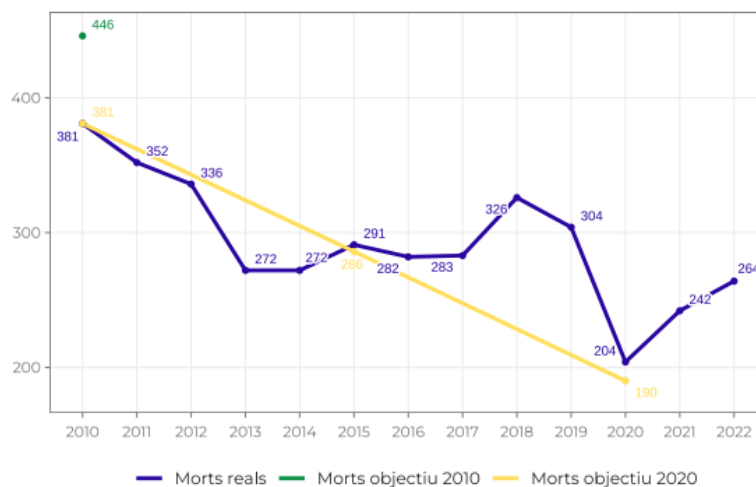
Adicionalment, Trillo (2010, p. 70) esmenta:

El trànsit és un fenomen sociològic que afecta múltiples aspectes de la vida i de la societat. És present en nombrosos actes quotidians i bé com a conductors, viatgers o vianants, tots som usuaris de les vies públiques. La mobilitat urbana i interurbana ha suposat un avanç en les societats, però va de bracet de les principals causes de mortalitat, la sinistralitat.

Per tant, tal com ens cita Arnau i Montané (2010, p. 5):

... la vida és el màxim valor que tenim, i és per això que hem de continuar en aquesta ingent tasca d'aconseguir que la mobilitat segura serveixi per a millorar el nivell de vida de les persones disminuint al màxim l'accidentalitat, si és possible fins a arribar a la sinistralitat zero.

D'aquesta manera, a partir de diversos autors/es, s'afirma que l'objectiu de l'educació viària és poder visualitzar un futur amb índexs de sinistralitat cada cop més baixos. Tot i això, si ens fixem en les xifres de sinistralitat que ens ofereix l'Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya (Servei Català de Trànsit, 2022), s'observa com l'any 2022 hi va haver un total de 23.061 accidents amb un total de 29.698 víctimes, 264 d'aquestes mortes i 29.434 ferits/es. Tot i que els gràfics mostren com la tendència va cap a una estabilització de morts/es per any, no hem d'oblidar que l'objectiu de sinistralitat zero no acaba de complir-se, o si més no, no s'observa una tendència cap a la reducció de sinistres viaris per any -exceptuant l'any 2020, quan l'impacte de la covid va afectar i reduir la mobilitat considerablement, minimitzant aquestes xifres.

Figura 1*Evolució de morts a 30 dies a Catalunya*

Nota: El gràfic ens mostra l'objectiu de morts/es el 2010, el 2020 i la comparació amb els morts/es reals des de l'any 2010 fins al 2022. D'*Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya 2022* (p.11), per Servei Català de Trànsit, 2022, Documentació de Seguretat Pública (DSP). Llicència CC.

Per altra banda, dins l'Agenda 2030, un document que presenta 17 objectius de desenvolupament sostenible a assolir per a l'any 2030, amb l'objectiu d'aconseguir un desenvolupament sostenible que englobi la dimensió social, econòmica i ambiental, trobem 2 ODS vinculats a l'educació viària:

Objectiu 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats. Un ODS, que entre altres fites, sol·licita reduir a la meitat el nombre mundial de morts i lesions causats per accidents de trànsit.

Objectiu 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom. Un ODS, que entre altres fites, sol·licita garantir que tot l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, a través, entre d'altres, de l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

2.3. EL MODEL DE GESTIÓ PER COMPETÈNCIES. UN MODEL QUE PERMET EL CANVI D'ACTITUDS I FOMENTA COMPORTAMENTS SEGURS

Per començar a parlar d'actituds i el canvi que s'ha de generar en aquestes a través de l'educació viària, s'ha de posar en manifest aquest concepte. Tal com esmenta Castillero (2018), les actituds són

aquell conjunt de creences i valors que són relativament estables al llarg del temps i que ens fan actuar d'una manera o altra a l'hora de dur a terme una acció. Addicionalment, aquesta va lligada amb el tipus d'emoció que ens genera l'estímul que percebem i que ens fa interactuar d'una manera o altra.

Les actituds estan formades per diferents elements citats pel Servei Català de Trànsit (2022, pp. 87-88):

Alguns d'ells són cognitius, i tenen a veure amb els coneixements i les creences.

Altres elements són de tipus afectiu, i tenen relació amb les emocions, els sentiments, les nostres preferències i/o la cultura de grup.

El tercer dels elements que componen les actituds té a veure amb el comportament que tenim o les intencions que declarem.

Per tant, cal que l'educació viària integri actituds i valors, juntament amb habilitats i coneixements (Servei Català de Trànsit, 2014).

L'obtenció d'informació no modifica el comportament, cal anar fins a les actituds i els valors que són a la base de les nostres eleccions per aconseguir-ho.

Les creences personals afecten els nostres valors i aquests influeixen sobre les nostres actituds.

Les actituds condicionen el nostre comportament i cada conducta que mantenim genera unes conseqüències determinades (Servei Català de Trànsit, 2022, p.85).

D'aquesta manera, el Servei Català de Trànsit (2014), cita que l'enfocament competencial és una de les estratègies que facilitarà a l'educació -sigui formal o no- apropar aquest canvi d'actituds cap a l'alumnat, el qual permetrà desenvolupar uns comportaments segurs destinats a la prevenció. En els últims anys, tant en l'educació obligatòria com a la no obligatòria, s'ha anat seguint el que es coneix com el model de gestió per competències. El Servei Català de Trànsit (2014, p.12) cita:

Ser competent en la mobilitat segura vol dir ser capaç d'utilitzar les potencialitats que una persona té en l'ús de les vies públiques per moure's d'una forma segura en l'entorn del trànsit, sigui com a vianant, com a passatger o com a conductor. Les competències per a la mobilitat segura ens permeten saber quins coneixements, habilitats i actituds poden ajudar les persones a tenir un comportament més segur.

L'organisme defineix 5 competències:

1. Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc.
2. Atenció, interacció i adaptació a l'entorn.
3. Gestió de les meves capacitats i els meus límits.
4. Gestió de la influència.
5. Gestió emocional.

La taula amb la informació d'aquestes es troba a l'*annex 1*.

Dins del mateix document “Competències de mobilitat segura” que ens proporciona el SCT, trobem diferents graus d'assoliment competencials i indicadors per poder realitzar una avaluació i valoració de l'alumnat al qual s'estigui destinant l'aprenentatge. A més, ens suggereix diferents continguts a treballar per cada grau d'assoliment quant a informació i conceptes, habilitats, actituds i valors de cadascuna de les 5 competències.

Per concloure aquest apartat i donar continuació al següent, cal dir que les competències no són continguts aïllats que cal saber, sinó que estan fonamentades en l'acció i en la conducta. Per tant, des d'un punt de vista didàctic, no poden ser apreses amb mètodes discursius, sinó que s'aprenen a partir de l'experimentació, metodologies actives, reflexió a partir de les experiències... (Servei Català de Trànsit, 2014, p.22).

L'aprenentatge és el procés d'adquirir coneixements, habilitats o actituds. En la mesura que els nous continguts xoquin amb altres d'anteriors, haurem de substituir els vells aprenentatges pels nous. Això es produeix sovint al llarg de la vida. La nostra ment no és pas una tabula rasa, sinó que cada nova experiència canvia els nostres coneixements, habilitats i actituds. Per això, aprenentatge i canvi són sinònims (Servei català de Trànsit, 2022, p.149).

2.4. LA IMPORTÀNCIA DE TRACTAR L'EDUCACIÓ VIÀRIA A L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA. TRASLLADEM LES 5 COMPETÈNCIES A L'AULA A PARTIR DE LA METODOLOGIA ROA

Segons l'Organització Mundial de la Salut (2023), els accidents de tràfic són un problema de salut pública en tot el món. L'organització esmenta que cada any hi ha aproximadament 1,19 milions de víctimes mortals i entre 20-50 milions de víctimes amb seqüeles.

Segons dades de la Direcció General de Tráfico (2023), els/les infants que cursen l'etapa d'educació primària són subjectes especialment vulnerables, a causa de la seva condició psicofísica i el període evolutiu en el qual es troben. Addicionalment, aquesta vulnerabilitat es trasllada a etapes superiors de la seva vida, ja que els accidents de tràfic són una de les principals causes de mort per als joves d'entre 15 i 29 anys, augmentant a partir dels 14-15 anys quan es converteixen en conductors/es de ciclomotor. Les causes que ens dona l'organisme són la falta d'experiència i l'acceptació de riscos innecessaris, ja que la percepció dels riscos és inferior en infants i joves.

D'aquesta manera, ens trobem que els/les infants, a causa dels seus comportaments, accions imprevisibles i la percepció del risc, són un dels grups més vulnerables a tenir accidents de trànsit. Tal

com diu Pedragosa (1992), els/les infants tenen un nivell de localització de sons diferent d'un adult, un camp visual menys ampli, una atenció no tan desenvolupada i una estimació d'espai, temps i velocitat més imprecís.

Per tant, entenem que l'educació viària ha de ser el mitjà o l'estratègia més adequada i efectiva a l'hora de fer responsable, donar importància a les accions i sensibilitzar sobre aquestes, sigui als mateixos/es infants o a la població en general. D'aquesta manera es podrà promoure una educació viària basada en el respecte mutu i que promogui i/o canviï unes actituds i comportaments enfocats a la reducció de la sinistralitat.

Cada persona, al mateix temps que va construint la seva personalitat moral, coparticipa de la construcció moral del seu entorn i, per això, la integració de la dimensió individual i social de l'educació ha d'enquadrar-se en el marc d'un model ètic que contribueixi a preservar a l'individu, a la humanitat i als altres éssers vius. Si hi ha algun tema que hagi d'abordar-se primerenca i sistemàticament des de la construcció de la personalitat moral i des de l'objectiu d'una seguretat viària sostenible, és el de l'educació viària (Jiménez Fernández, Pérez Juste, et al., 2010, p. 16).

Tal com ens cita el Servei Català de Trànsit (2022), aquest defensa un enfocament educatiu que posa l'èmfasi en el desenvolupament integral de la persona, considerant la incorporació de coneixements, habilitats i canvis d'actituds, tot donant rellevància al paper crucial de les emocions en la mobilitat. Diversos agents socials intervenen en aquest model de prevenció d'accidents, tals com els monitors/es de les policies locals i Mossos d'Esquadra, professorat de formació viària, els/les mestres, els educadors/es de lleure, així com les associacions de víctimes i altres entitats.

L'any 2018, el SCT va obrir un nou espai dins la seva pàgina web anomenat EDUMS -Educació per a la Mobilitat Segura. Aquest inclou totes aquelles accions i recursos dissenyats perquè les persones desenvolupin les competències necessàries per a una mobilitat eficaç, és a dir, sostenible per al medi i segura per a tothom, amb la finalitat que la persona sigui capaç d'exercir el seu dret a moure's per l'espai públic respectant la seva salut i la dels altres (Servei Català de Trànsit, 2022). L'EDUMS es crea amb la idea que totes les persones necessitem mobilitzar-nos, ja que la mobilització s'ha convertit en un fenomen social; per millorar la seguretat viària a través d'un canvi generat per l'educació; per fomentar l'aprenentatge de comportaments i actituds responsables; per desenvolupar i augmentar la competència que tenim les persones en la mobilitat; i perquè des de la infància cal aprendre uns hàbits i valors que fomentin la convivència, tolerància, respecte i responsabilitat.

Com s'ha mencionat anteriorment, en els últims anys, s'ha anat seguint el que es coneix com el model de gestió per competències. Tal com esmenta el Servei Català de Trànsit (2022), a principis dels anys 90, un equip de professionals de FormAcció crea una proposta metodològica per a l'educació per a la mobilitat segura. Aquesta proposta s'ha anat actualitzant i agafant forma fins, avui dia, ser un referent

per a les programacions didàctiques respecte a la mobilitat segura a Catalunya i altres indrets. Aquest model metodològic és el ROA, i parteix de quatre moments:

1. Reflexió sobre les idees prèvies → amb la idea que l'alumnat pugui expressar tot allò que ja sap, interessos o motivacions, opinions sobre el tema a tractar, entre d'altres.
2. Oferta de les noves experiències i oportunitats de formació → amb la idea que a l'alumnat se li ofereixin nous continguts i/o punts de vista -a través de diferents metodologies/recursos com podria ser el role-play, anàlisis de cas, jocs de taula, etc.- que fomentin l'aprenentatge de les actituds i comportaments responsables.
3. Aplicació a la realitat per part de la persona participant → amb la idea que si partim d'un aprenentatge competencial, aquest no es quedi a l'aula o al lloc on es desenvolupi la proposta didàctica, sinó que aquesta serveixi per al desenvolupament personal i social de l'individu, i pugui ser traslladat a la seva realitat.
4. Concloure, on es puguin globalitzar els continguts de l'aprenentatge

Abans d'implementar les nostres sessions a partir d'aquest model, hi ha una sèrie de passos que hem de seguir per fer una planificació didàctica destinada a la mobilitat segura (Servei Català de Trànsit, 2014):

1. Conèixer el grup destinatari i el context → un pas que servirà per apropar els aprenentatges als destinataris/es i al seu propi context, per tal que aquests se sentin identificats/es. Importa més les necessitats que tingui el grup que no pas l'edat dels participants.
2. Els elements de mobilitat que volem incentivar → són tots aquells objectius generals que volem aconseguir a partir de l'acció formativa.
3. Escollim les competències → un cop sabem els objectius, triem aquelles competències -dintre de les 5 que ens marca el model de gestió per competències- que són clau per a desenvolupar-ho. Hem de treballar les 5 competències, però és preferible no fer-ho totes alhora.
4. Escollim els indicadors que presenta les diferents competències que volem treballar → ens poden servir per redactar els objectius de la nostra acció formativa.
5. Escollim els continguts que estan relacionats amb els indicadors triats → igual que amb les competències, és millor treballar pocs continguts i aprofundir en ells, que molts alhora i sense poder-ho fer.
6. Estructurem les diferents sessions i activitats a través del model ROA.

L'educació viària però, no només ha de ser un terme relaciona't estrictament amb l'escola. Quan parlem del terme, trobem diversos/es agents responsables a l'hora que els/les nostres infants adquireixin aquells coneixements, actituds, valors, etc., per poder actuar de manera responsable i aconseguir una mobilitat segura i de qualitat. Addicionalment a l'agent educatiu, trobem, tal com ens cita Cieza (2008) l'entorn familiar, les administracions públiques, la societat civil, els mitjans de comunicació i la ciutat educadora.

Es parla molt de l'educació viària, i això es podria considerar positiu. No obstant això, és un concepte restrictiu si la intervenció es limita als centres escolars. La família, l'oci, l'escola i l'autoescola tenen un paper important en la formació de les persones i a ells s'encaminen actuacions educatives (de Cruz, 1995, p.187).

2.5. EL CURRÍCULUM D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA RESPECTE A L'EDUCACIÓ VIÀRIA

L'educació d'avui dia no és la mateixa que la de fa 50, 60 o 70 anys. Aquesta s'ha vist obligada a canviar, i és que actualment l'educació no només té un paper de transmissió de continguts, sinó que també té una part socialitzadora. Les noves legislacions així ho reflecteixen, apostant cada cop més per currículums competencials, de manera que l'alumnat pugui utilitzar els coneixements, habilitats, actituds, etc., construïts a l'escola durant el seu desenvolupament personal.

D'aquesta manera, des de l'any 1931 -quan al Codi de Circulació es troben les primeres referències legislatives amb relació a l'ensenyament de l'educació viària a les escoles de primària- fins a l'actualitat, on aquest terme s'inclou en els currículums escolars, i existeixen diferents metodologies i models per treballar-la mencionats anteriorment, s'observa com el concepte d'educació viària ha passat de ser la transmissió i coneixement de les normes i senyals de trànsit, a integrar-se dins d'una àrea curricular, de forma transversal i admesa per la societat com una temàtica a tractar.

La Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, la qual modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, estableix que correspon al Govern -mitjançant el Reial Decret 157/2022, d'1 de març, pels que s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària-, determinar els aspectes bàsics del currículum, pel que fa als objectius i principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa.

El Reial Decret 157/2022, d'1 de març, pels que s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària, manté el fet que l'educació primària ha de centrar-se necessàriament en el desenvolupament de les competències.

La concreció en termes competencials d'aquests fins i principis es recull en el Perfil de sortida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic, que identifica les competències clau que necessàriament hauran d'haver-se adquirit i desenvolupat en finalitzar l'ensenyament obligatori (Reial Decret 157/2022, d'1 de març, 2022, p.5).

El perfil competencial de sortida parteix d'una visió alhora estructural i funcional de les competències clau i l'assoliment per part de l'alumnat es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seva vida, crear noves oportunitats de millora, així com per desenvolupar la seva socialització, aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i inserir-se i participar activament en la societat i en la cura de l'entorn natural i del planeta (Decret 175/2022, de 27 de setembre, 2022, p.33).

Partint d'una societat que demana progrés i adaptació, i d'una educació a partir de competències, l'educació viària no pot quedar-se fora d'aquest perfil competencial. D'aquesta manera, es pot observar en el Decret 175/2022, de 27 de setembre (2022), la importància que té avui dia l'educació viària. Aquesta es pot veure reflectida en un dels objectius generals que hauria de contribuir l'educació primària per desenvolupar en els/les infants capacitats que els permetin:

- “Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació viària i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit”.

Addicionalment, l'educació viària es pot trobar en les competències clau -Competència personal, social i d'aprendre a aprendre i la Competència ciutadana-, així com en les diferents àrees de la nova legislació. Aquestes es troben definides en el Reial Decret 157/2022, d'1 de març (2022, pp. 23-24). A més, dins del nou currículum, trobem una sèrie de competències específiques, criteris d'avaluació i sabers que s'han de dur a terme durant la consecució de l'etapa amb relació a l'educació viària. Vegeu *annex 2* per veure la descripció d'aquests.

3. PROPOSTA DE CREACIÓ

3.1. METODOLOGIA

A continuació es presenta una proposta de creació -joc de taula- centrada en el concepte d'educació viària. La creació d'aquest estarà destinada a infants i joves d'entre 10-15 anys amb l'objectiu que serveixi com a recurs didàctic per a l'adquisició de les 5 competències mencionades en la fonamentació teòrica. Addicionalment, aquest recurs estarà creat i dissenyat a partir de l'enfocament i proposta metodològica ROA, una metodologia que segons el SCT, s'ha anat actualitzant i agafant forma fins, avui dia, ser un referent per a les programacions didàctiques respecte a la mobilitat segura a Catalunya i altres indrets.

El joc de taula es dissenyarà a partir de la tercera edició del projecte “Slow City” impulsat per la Prevenció d'Accidents de Trànsit - P(A)T. Aquest projecte tracta d'un concurs en el qual estudiants voluntaris/es de la Facultat de Ciències de l'Educació -graus en Educació Infantil, Educació Primària, Educació Social i Pedagogia- treballen amb la finalitat de poder dissenyar una creació -joc de taula- destinada a la conscienciació dels beneficis de la reducció de velocitat a les vies urbanes. Tal com ens esmenta l'organisme:

L'Objectiu primari de “Slow City” consisteix a reduir la velocitat màxima a 30 km/h als carrers de les nostres ciutats. Però alhora persegueix baixar el ritme de la societat i que puguem comptar amb temps de qualitat per a aconseguir una vida més sana. Així, tant en els carrers com en altres àmbits de la nostra vida, patirem menys estrès i conviurem en pau (P(A)T, 2021).

A partir d'aquí, partint de la fonamentació teòrica -model de gestió per competències, proposta metodològica ROA, el terme educació viària al currículum d'educació primària, la importància de l'educació viària als infants que es troben dins de l'etapa d'educació primària i el moviment “Slow City”-, es realitzarà un joc de taula amb l'objectiu que els/les participants siguin coneixedors/es d'aquest moviment. És a partir d'aquest recurs didàctic que es buscarà que aquests/es infants i joves siguin conscients dels beneficis que comporta la reducció de velocitat en zones urbanes per a la convivència dels diferents usuaris/es de la via, que els serveixi per al model de canvi d'actituds com a usuaris/es i que, en definitiva, a partir de l'oferta de nous continguts -com és el cas del joc- es generi un espai de reflexió, conversa, debat, impacte, etc., que serveixi als participants traslladar aquells aprenentatges construïts a la seva realitat en forma de comportaments segurs i responsables -gaudint de l'experiència del joc didàctic.

Per tant, els objectius que es busquen amb aquest joc de taula són:

- Conscienciar als participants del moviment “Slow City” amb la finalitat de fer-los coneixedors/es dels beneficis de la circulació a 30 km/h en zones urbanes.
- Sensibilitzar als participants de les conseqüències de no posar en pràctica uns comportaments segurs i responsables a les vies.
- Promoure en els i les participants un canvi d’actituds que permeti desenvolupar en aquests/es uns comportaments segurs i responsables a les vies a partir dels diferents continguts del joc.
- Adquirir les cinc competències del model de gestió per competències, per tal que aquestes serveixin per al desenvolupament personal, la presa de decisions i la resolució de problemes que els/les participants es poden trobar com a usuaris/es de les vies.

El procés/fases que s’han seguit per a la creació del joc de taula han estat les següents:

- Fase 0 → Ser conscient i coneixedor de l’Associació per a la Prevenció d’Accidents de Trànsit P(A)T, i del projecte “Slow City” que la mateixa associació impulsa per als estudiants de la Facultat de Ciències de l’Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb el coneixement de les bases del joc de taula, terminis, objectius, etc. Aquest projecte va ser presentat per la mateixa tutora del TFG, la qual forma part de l’Equip de Recerca en Educació i Seguretat Viària (ERESv).
- Fase 1 → Acceptar formar part d’aquest projecte i definir el grup de treball amb el qual es farà la creació i disseny del joc de taula. Un cop sent coneixedor del projecte i acceptat formar part, es va definir el grup de treball, el qual estarà format per la Júlia García Caro i Jordi Martín Macipe.
- Fase 2 → Fer cerca bibliogràfica a partir de diferents fonts i recursos per la creació de la fonamentació teòrica. Un marc teòric destinat, principalment, a la cerca de la importància de l’educació viària als infants que es troben dins de l’etapa d’educació primària, el moviment “Slow City”, i l’enfocament -model i metodologia- que actualment es duu a terme en el procés d’ensenyament-aprenentatge de l’educació viària.
- Fase 3 → Creació i disseny de les instruccions, mecanisme de joc i continguts del joc de taula. A partir de la cerca bibliogràfica feta, es duu a terme un joc de taula tenint present, principalment, tots aquells aspectes bibliogràfics cercats que s’esmenten en la fase anterior i que es poden observar en els diferents apartats de la fonamentació teòrica.
- Fase 4 → Entrega i presentació del joc de taula. Un cop creat i dissenyat els diferents continguts del joc de taula, s’entregarà perquè el jurat -format per 4 membres: el vicepresident de P(A)T -Associació Prevenció d’Accidents de Trànsit-, el president de FEVR -European

Federation of Road Traffic Victims-, un professor del departament de Pedagogia aplicada de la UAB i un responsable d'educació i formació viària del Servei Català de Trànsit-, faci una valoració i una decisió del projecte guanyador.

Addicionalment a aquestes 4 fases, les quals la fase 2 i 3 són les que principalment formen part d'aquest treball, s'hi trobaria una fase 5, la qual correspon al disseny definitiu del joc guanyador per part de l'empresa Royal-Games. A més a més, els/les concursants guanyadors/es d'aquest projecte, realitzarien una última fase que correspon a un viatge a Eslovènia per realitzar la presentació del joc de taula a la Universitat de Ljubljana. Aquest viatge forma part d'un intercanvi amb estudiants de la Universitat eslovena, els/les quals -prèviament al desplaçament dels alumnes guanyadors/es de la UAB a Ljubljana- viatjaran a Barcelona per presentar el projecte desenvolupat per ells/es mateixos/es.

Seguidament, s'hi troba la presentació dels resultats del joc de taula dissenyat, a més d'una discussió d'aquests, partint d'aquells continguts creats i dissenyats en el recurs i contrastats amb la bibliografia cercada en la fonamentació teòrica, fent un aprofundiment d'aquest i aportant una visió crítica.

3.2. PRESENTACIÓ DE RESULTATS

A continuació, s'inclou la presentació dels resultats relacionats amb la creació del joc de taula. Com s'observarà, aquest apartat es dividirà en quatre: instruccions del joc; mecànica; explicació i exemplificació dels diferents reptes; i justificació de cada objectiu amb els resultats obtinguts.

3.2.1. INSTRUCCIONS

Tal com es pot observar en l'*annex 3*, on s'observa el full d'instruccions detallat i complet, les instruccions estan dividides en diferents apartats.

El primer de tots és un paràgraf per introduir els diferents objectius que es volen assolir amb els/les participants que decideixin jugar a aquest joc de taula. Addicionalment, s'esmenta breument el significat del moviment "Slow City", canvi d'actituds, entre d'altres. Finalment, és un paràgraf que ens informa del nom del joc i que ens recorda que tot i ser un joc didàctic amb el qual es busca adquirir i construir aprenentatges, també és un joc que busca que els/les participants gaudeixin de l'experiència.

Seguidament, dins de les instruccions s'observen els diferents elements que el joc conté per a la seva posada en pràctica.

En tercer lloc, tenim la mecànica per començar i desenvolupar el joc. Aquest apartat de les instruccions són diferents informacions que ens indiquen, entre d'altres: l'edat a qui va destinat, els jugadors/es que hi poden jugar, el mètode per escollir qui comença, com s'avançarà en les diferents caselles i reptes, què s'haurà de realitzar en el cas de caure en un repte o en una casella especial, i finalment, com un jugador/a o grup de jugadors/es es poden proclamar com a guanyadors/es. Tota aquesta informació es troba en el següent subapartat *Mecànica*.

Finalment, trobem l'apartat on s'expliquen les diferents caselles, siguin de reptes -les quals estan dividides en 5 reptes-, o especials -les quals hi ha un total de 6 caselles especials. En cada repte i casella especial s'especifica allò que ha d'acomplir el jugador/a que caigui en aquella casella. Addicionalment, s'inclou el número de casella a la qual correspon cada repte o casella especial. L'explicació detallada de cadascun d'aquests es troba en el següent subapartat *Reptes*.

3.2.2. MECÀNICA

La mecànica del joc, principalment, està basada en l'arribada a una casella en concret per proclamar-se guanyador/a de la partida. Per aconseguir arribar a aquesta casella, els/les diferents participants hauran de superar els diferents reptes depenent a la casella on caiguin. El joc conté 63

caselles, les quals 42 estan destinades als 5 reptes, i les altres 21 destinades a caselles especials. Per observar la proposta de taulell que es van enviar a l'empresa Royal-Games, *vegeu annex 4*. A continuació es mostren diferents informacions respecte a la mecànica i desenvolupament del joc, una informació extreta del full d'instruccions:

Destinat a:	Jugadors/es:	Qui comença?
Infants i joves 10-15 anys.	2-4 jugadors/es (mode individual). 2-4 equips de 2 a 3 jugadors/es (mode grupal).	Jugador/a o equip que tregui el nombre més alt del dau, i així successivament.

Com moure's?	Què passa si caic a un repte?	Què passa si caic a una casella especial?
Llençar el dau i moure's tants números li indiqui el dau.	Respon correctament → jugador/a o grup es queda a la casella del repte. Respon erròniament → retrocedeix a la casella anterior on estava ubicat/a abans de fer el repte.	Realitzar l'acció de la casella especial corresponent.

3.2.3. REPTES

En el següent apartat es mostren els diferents reptes i caselles especials que conté el joc de taula. Aquests reptes han estat pensats i dissenyats amb l'objectiu de fer coneixedors/es als participants del moviment "Slow City" i els beneficis que aquest comporta, perquè serveixin com a model de canvi d'actituds i fonamentació de comportaments segurs i responsables a les vies públiques -a més d'haver estat dissenyats tenint presents les 5 competències, la metodologia ROA, i el currículum d'educació primària.

A continuació es mostra la descripció de cada repte i de cada casella especial, unes dades extretes del full d'instruccions. Addicionalment, s'afegeix una exemplificació de cada repte, els quals són un esborrany que conté el contingut que es va enviar a l'empresa Royal-Games. Per veure la totalitat de les targetes, *vegeu annex 5, 6, 7, i 8*.

Caselles de reptes:

NOM	DESCRIPCIÓ	EXEMPLE
Verdes: Canvi d'actituds com a vianants (2, 6, 10, 20, 29, 33, 43, 47, 56, 62)	En aquest repte es mostrarà una situació en la qual et pots trobar com a vianant i s'haurà de respondre amb el que demani cada targeta. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a.	Estàs jugant al parc amb la pilota i d'un xut la pilota cau a la carretera. Vas corrents a buscar-la perquè no marxi més lluny. Quan creues per agafar-la un cotxe ha de frenar de cop i aquest rep un cop causat pel cotxe de darrere. Per què ha passat això i com hauries d'actuar en una situació semblant? <i>Proposta de resposta: Passa perquè el conductor ha de reaccionar bruscament. Per anar a buscar la pilota hauria de buscar un camí segur.</i>
Grogues: Medi ambient, sostenibilitat i slow city (3, 11, 13, 21, 30, 38, 40, 48, 57, 61)	En aquest repte es mostraran diferents preguntes relacionades amb el medi ambient, sostenibilitat, slow city i 30 km/h, i s'haurà de respondre amb el que demani cada targeta. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a.	Per què creus que reduir la velocitat de 50 km/h a 30 km/h és una iniciativa positiva en relació amb els accidents de trànsit? <i>Proposta de resposta: Reduir la velocitat és una mesura per reduir la sinistralitat en zones urbanes. Contra més cotxes circulin a baixes velocitats, més temps hi haurà per reaccionar; sigui com a conductor/a, vianant o altre usuari/a de la via.</i>
Blaves: Imatges i cartells (4, 15, 17, 28, 39, 46, 55, 60)	En aquest repte es mostrarà una imatge o un cartell relacionat amb l'educació i seguretat viària. El jugador/a haurà de dir què és i per a què serveix o què vol dir, o en el cas de ser un cartell dir que ens vol comunicar o que ens transmet. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a.	Què ens transmet aquest cartell? Font: Akshay Kumar <i>Proposta de resposta: Ens informa de la importància de posar-nos el cinturó de seguretat quan anem en qualsevol vehicle, ja que aquest és un dels elements de seguretat més importants.</i>
Vermelles: Mímica (7, 12, 19, 22, 25, 34, 37, 44, 49, 52)	En aquest repte es mostrarà un comportament segur o una acció responsable. El jugador/a l'haurà de representar i un cop endevinada fer una reflexió. En cas de jugar individualment, serà un jugador/a contrari qui representarà la mímica i el jugador/a que hagi caigut en la casella qui endevinarà i posteriorment farà la reflexió. En cas de jugar de manera grupal, un/a membre del grup endevinarà i la resta representarà, posteriorment tot el grup farà la reflexió.	Representa amb mímica un passatger/a que abans de sortir del cotxe mira que no passi un altre vehicle. Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.
Liles: Repte a escollir (8, 25, 35, 51)	En aquestes caselles, els jugadors/es que caiguin guanyen el dret d'escollir el repte que ells/es vulguin realitzar.	-

Caselles especials:

NOM	DESCRIPCIÓ
Casella de sortida (1)	Casella d'on començaran tots els jugadors/es o grup de jugadors/es.
Caselles 30 km/h (5, 9, 14, 18, 23, 27, 32, 36, 41, 45, 50, 54 i 59)	El jugador/a guanya el dret d'avançar fins a la següent casella, sense repetir tirada. Quan caigui en una d'aquestes caselles i realitzi el moviment haurà de dir la següent frase: "De 30 a 30, circulo per la ciutat lenta". En el cas d'arribar a la casella 59, és l'únic cas en què el jugador/a haurà de retrocedir a la casella 54.
Caselles semàfor vermell (16 i 42)	El jugador/a es queda dues rondes sense poder participar.
Caselles trànsit (26 i 53)	El jugador/a té l'obligació d'avançar (de la 26 a la 53) o retrocedir (de la 53 a la 26). A més, guanya el dret de poder tornar a tirar els daus un cop fet el moviment.
Casella curs de sensibilització (31)	El jugador/a es queda una ronda sense participar i deixa el dau a tots els altres jugadors/es. Durant aquella ronda, la resta de grups guanya el dret de llençar amb 2 daus.
Casella accident (58)	El jugador/a comença de nou la partida des de la casella de sortida.
Casella final (63)	Per arribar a aquesta casella s'ha d'arribar amb el nombre exacte que marca el dau. En el cas de treure al dau més nombres dels necessaris hauran de retrocedir tants números com sobrin al dau. Per exemple: un jugador/a és a la casella 60 i al dau li surt un 5. Aquest jugador passarà per la 61, 62, 63 i un cop a la 63 retrocedirà dues caselles, passant per la 62 i quedant-se a la casella 61.

3.2.4. JUSTIFICACIÓ D'OBJECTIUS AMB RESULTAT OBTINGUT

Tal com s'esmentava en els objectius d'aquest treball de fi de grau, la finalitat d'aquest era: *Dissenyar un recurs didàctic -joc de taula- per a infants que garanteixi l'adquisició de competències que engloben actituds i comportaments necessaris per a una mobilitat segura i responsable a les vies* (objectiu general del TFG). Si ens fixem en els resultats inclosos durant els subapartats anteriors, ens fixem que l'objectiu general s'ha pogut complir.

La realitat però, és que per poder aconseguir aquest objectiu general, s'havien de poder donar cabuda a uns objectius específics, els quals s'esmenten a continuació i es fa una breu justificació amb relació als resultats obtinguts.

Si analitzem detalladament els objectius específics, els primers 3 van amb relació a la cerca bibliogràfica que s'ha hagut de realitzar per poder, finalment, plasmar-ho en la creació del joc de taula -objectiu específic 4-, i en conseqüència, que tots quatre objectius ens donin com a resultat l'objectiu general mencionat amb anterioritat.

Per justificar l'objectiu específic 1: *Identificar la importància de l'educació viària en infants que es troben dins l'etapa d'educació primària*, ens hem de traslladar al subapartat 2.2 i 2.4 de fonamentació

teòrica *Concepte d'educació viària; La importància de tractar l'educació viària a l'educació primària. Traslladem les 5 competències a l'aula a partir del model ROA.* En aquests apartats ens trobem amb: la definició d'educació viària feta per diferents autors/es; la relació entre aquestes definicions; estadístiques relacionades amb sinistralitat i accidentalitat durant l'any 2022 i l'evolució en els últims anys; la vulnerabilitat a la qual estan subjectes els/les infants que cursen l'etapa de primària vers els accidents de trànsit. Aquests resultats van servir per adonar-nos de la importància que avui dia és l'educació viària i, en conseqüència, va ser la principal motivació per poder començar a desenvolupar el projecte. Addicionalment, tota aquesta cerca ens va servir per poder incloure en el joc de taula tota la part més sentimental, afegint proves per reflexionar vers la sinistralitat, situacions en què es generen certes conseqüències personals o alienes, etc., amb la finalitat que aquestes poguessin crear un impacte en els/les participants i, per tant, que aquest poguessin reflexionar amb relació a la importància de l'educació viària.

En segon lloc, trobem l'objectiu específic 2: *Analitzar que diu el currículum d'educació primària respecte al concepte d'educació viària.* Per justificar aquest objectiu ens hem de fixar en l'apartat 2.5 de la fonamentació teòrica: *El currículum d'educació primària respecte a l'educació viària.* Sabíem que una de les bases per a la creació del joc de taula era que aquest s'adaptés als diferents continguts de la nova llei d'educació -LOMLOE- i els seus respectius Decrets -currículum. L'objectiu general que ens marca el Decret 175/2022, de 27 de setembre és el següent: *Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació viària i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit.* És a partir d'aquest objectiu general i les diferents competències específiques, criteris d'avaluació i sabers de les diferents àrees -les quals estan dissenyades per donar resposta a aquest objectiu general-, que s'ha fet el disseny i creació dels diferents continguts del joc de taula, amb la finalitat que aquests poguessin desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, tal com ens marca l'objectiu general del currículum d'educació primària que va amb relació a la nova llei educativa.

Seguidament, trobem l'objectiu específic 3: *Examinar el tipus d'enfocament que s'està duent a terme a les aules amb relació a l'ensenyament-aprenentatge de l'educació viària,* un dels objectius específics més importants i amb el qual s'ha hagut de destinar més temps per poder aconseguir posteriorment amb la creació del joc de taula. Per parlar d'aquest objectiu, ens hem de traslladar a l'apartat 2.3 i 2.4 de la fonamentació teòrica: *El model de gestió per competències. Un model que permet el canvi d'actituds i fomenten comportaments segurs; La importància de tractar l'educació viària a l'educació primària. Traslladem les 5 competències a l'aula a partir del model ROA.* És gràcies a aquesta cerca teòrica amb la qual es pot donar forma a tots aquells continguts que s'esmenten al currículum d'educació primària. Addicionalment, és l'objectiu que ens permet saber l'enfocament que s'està donant actualment al procés d'ensenyament-aprenentatge de l'educació viària als centres escolars i, en conseqüència, és aquell que permet dissenyar i crear un joc de taula el qual

els continguts d'aquests i la manera amb la qual es vol que aquest es plasmin en els/les diferents participants, estiguin íntegrament enfocats amb l'últim model -model per competències- i última metodologia -ROA.

Com a últim objectiu específic, trobem aquell que agafa els 3 anteriors, i el qual ens permet donar com a resultat l'objectiu general. Parlem de: *Plasmar els referents bibliogràfics amb relació a l'educació viària en la creació i disseny d'un joc de taula destinat a la mobilitat segura i responsable a les vies*. A partir de tota la fonamentació teòrica cercada i plasmada en el treball, s'utilitza i es té com a principal referència pel disseny i creació del joc de taula destinat a la mobilitat segura i responsable.

Per tant, per concloure aquest apartat, s'observa com a partir de 4 objectius específics, donem cabuda a un objectiu general, els resultats dels quals es mostren en els subapartats anteriors 3.2.1, 3.2.2 i 3.2.3: *Instruccions; Mecànica; Reptes*.

3.3. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS

3.3.1. CONTRAST BIBLIOGRAFIA REFERENCIADA AMB RESULTATS OBTINGUTS

A continuació es mostra una taula amb els diferents referents teòrics analitzats en els diferents apartats de la fonamentació teòrica, contrastant-los i relacionant-los amb els diferents resultats obtinguts.

FONAMENTACIÓ TEÒRICA	RESULTATS
Concepte educació viària → mitjà pel qual es volen prevenir els accidents de trànsit. Aquesta no només afecta els conductors de vehicles, sinó que afecta a tots els usuaris de les vies en les seves diferents condicions, siguin vianants, conductors, etc. (DGT, 2023). ... procés de desenvolupament (de capacitats), socialització i integració de les persones mitjançant l'adquisició de coneixements, pràctiques, habilitats i valors necessaris per a millorar les relacions viàries i augmentar la seguretat en les vies de trànsit, a fi de reduir al màxim els danys i les pèrdues (Oviedo, 2019). Els/les infants que cursen l'etapa d'educació primària són subjectes especialment vulnerables, a causa de la seva condició psicofísica i el període evolutiu en el qual es troben. Addicionalment, aquesta vulnerabilitat es trasllada a etapes superiors de la seva vida, ja que els accidents de tràfic són una de les principals causes de mort per als joves d'entre 15 i 29 anys, augmentant a partir dels 14-15 anys, quan es converteixen en conductors/es de ciclomotor. Les causes que ens dona l'organisme són la falta d'experiència i l'acceptació de riscos innecessaris, ja que la percepció dels riscos és més baixa en infants i joves (DGT, 2023).	Disseny d'un joc de taula destinat per a infants i joves d'entre 10-15 anys, una edat on es poden trobar vianants o conductors/es de diferents vehicles (bicicletes, patinets elèctrics, ciclomotors, etc.). Addicionalment, un dels objectius del joc és conscienciar als participants de la vulnerabilitat a la qual estan subjectes. Per tant, a partir d'aquest recurs educatiu es pretén que els/les participants adquireixin els diferents coneixements, pràctiques i valors necessaris per poder desenvolupar una mobilitat segura i responsable.
Model de gestió per competències → l'enfocament competencial és una de les estratègies que facilitarà a l'educació -sigui formal o no- apropar aquest canvi d'actituds cap al seu alumnat, el qual permetrà desenvolupar uns comportaments segurs destinats a la prevenció (SCT, 2014). Ser competent en la mobilitat segura vol dir ser capaç d'utilitzar les potencialitats que una persona té en l'ús de les vies públiques per moure's d'una forma segura en l'entorn del trànsit, sigui com a vianant, com a passatger o com a conductor (SCT, 2018). Les competències per a la mobilitat segura ens permeten saber quins coneixements, habilitats i actituds poden ajudar les persones a tenir un comportament més segur (SCT, 2018). Enfocament educatiu que posa l'èmfasi en el desenvolupament integral de la persona, considerant la incorporació de coneixements, habilitats i canvis	Tal com s'esmenta en els diferents objectius del treball de fi de grau, el disseny i creació del joc de taula a partir dels enfocaments més actualitzats era quelcom primordial. És per aquest motiu que el joc de taula s'ha decidit dur a terme a partir del model de gestió per competències que ens cita el Servei Català de Trànsit. Aquest model, addicionalment, ha de tenir present incorporar els coneixements, habilitats i canvis d'actituds, donant especial rellevància a tot el que engloba l'aspecte emocional. D'aquesta manera, en les següents caselles de la taula es mostren les 5 competències amb la relació directa amb els resultats del joc, exemplificant cadascuna d'aquestes cinc.

d'actituds, tot donant rellevància al paper crucial de les emocions en la mobilitat (SCT, 2022)	
C1: Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc → Valorar la seguretat de les accions viàries, la probabilitat d'un accident i el dany propi o aliè que se'n pot derivar.	Per arribar al local on els teus amics i tu voleu berenar teniu tres opcions. La primera és anar per la carretera, ja que no hi ha vorera. La segona és anar per un camí de terra pel qual es triguen 15 min més. L'última opció és agafar els patinets elèctrics i anar dos amics en cadascun d'ells. Quina és l'opció més segura i correcte? <i>Proposta de resposta: Anar pel camí de terra tot i trigar més. En aquest cas és l'única resposta correcta.</i> Aquest exemple està extret d'una de les targetes del repte: canvi d'actituds com a vianants. Gràcies a aquesta, es fomenta que els/les participants adquireixin la competència a partir de la decisió d'elecció -valorar seguretat- i, a més, valorar el dany aliè o propi -a partir de la reflexió que es fa amb l'opció dels patinets.
C2: Atenció, interacció i adaptació a l'entorn → Percebre i seleccionar els estímuls significatius de l'entorn viari per tal d'adaptar-hi la meva conducta.	Vas caminant i et trobes un amic a l'altra vorera, decideixes travessar per parlar amb ell i justament estava passant una moto que cau a terra perquè estava intentant esquivar-te. Què has de fer en aquesta situació i com ho hauries d'haver fet per evitar-ho? <i>Proposta de resposta: Trobar un pas de vianants per on poder creuar i parlar amb el meu amic. A la vegada, em preocupo i ajudo a la conductora. Assumeixo la responsabilitat.</i> Aquest exemple està extret d'una de les targetes del repte: canvi d'actituds com a vianants. Gràcies a aquesta, es fomenta que els/les participants adquireixin la competència a partir de la reflexió que es fa sobre l'elecció que ha decidit prendre la persona que creua la vorera. Una targeta que permet als participants reflexionar sobre: ho he fet correctament?; he estat atent al meu entorn?; he reaccionat correctament als canvis de l'entorn?; etc.

C3: Gestió de les meves capacitats i els meus límits → Conèixer i valorar les meves capacitats actuals (físiques, psíquiques, psicofísiques, recursos, habilitats, etc.) per afrontar les situacions que el trànsit em planteja.	Representa amb mímica un company/a que habitualment va amb bicicleta al centre escolar, però que la nit anterior ha dormit poc i decideix anar caminant ja que està cansat/da. Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur. Aquest exemple està extret d'una de les targetes del repte: mímica. Gràcies a aquesta, es fomenta que els/les participants adquireixin la competència a partir de la valoració de la capacitat actual per afrontar les diferents situacions que un usuari/a de la via pot trobar-se. En aquest cas es tracta de fer una mímica i posteriorment una reflexió respecte al cansament i la somnolència, uns factors que mai poden anar acompanyats de la conducció d'un vehicle, en aquest cas, d'una bicicleta.
C4: Gestió de la influència → Reconèixer i valorar la influència mútua entre les persones (influència, pressió de grup, cultura) prioritzant la seguretat.	Representa amb mímica un passatger/a que demana al conductor/a que deixi d'utilitzar el mòbil mentre està conduint. Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur. Aquest exemple està extret d'una de les targetes del repte: mímica. Gràcies a aquesta, es fomenta que els/les participants adquireixin la competència a partir de la gestió de la influència. En aquest cas es tracta de fer mímica i posteriorment una reflexió vers la importància que pot tenir la influència a l'hora d'executar la mobilitat segura i responsable. En l'exemple ens trobem davant d'una influència positiva, la qual un passatger/a demana al conductor/a que deixi d'usar el mòbil. Tot i això, es podria tractar d'una influència negativa com és la pressió que es pot generar dins d'un vehicle perquè el conductor/a vagi més de pressa.

C5: Gestió emocional → Reconèixer l'emoció que sento, acceptar-la i sospesar les conseqüències que l'emoció té sobre la seguretat de la meva mobilitat.	Vas caminant pel carrer i et creues pel carril bici per canviar de vorera. Just quan estaves creuant venia una bici que no has vist perquè anaves mirant el mòbil i no el teu voltant. La conductora de la bici ha acabat a terra, ja que no ha tingut temps a frenar i hagués impactat contra tu. Què creus que hauries d'haver fet per evitar la situació? <i>Proposta de resposta: Creuar pels passos de vianants dels carrils bici, i mirar sempre si ve algú quan es creua un.</i> Aquest exemple està extret d'una de les targetes del repte: canvi d'actituds com a vianants. Gràcies a aquesta, es fomenta que els/les participants adquireixin la competència a partir de l'impacte que els genera l'acció que s'ha dut a terme i les conseqüències que aquesta ha tingut o pot tenir. Els/les participants reflexionen vers l'acció duta a terme, el sentiment i l'emoció que els genera -sigui com a conseqüència pròpia o aliena-, pensen en aquestes conseqüències i com els podria afectar tant personalment com als altres, proposen possibles solucions per no arribar a aquest fet i dur a terme una acció/comportament segur, entre d'altres.
Model metodològic ROA → 1. Reflexió sobre les idees prèvies. 2. Oferta de les noves experiències i oportunitats de formació. 3. Aplicació a la realitat per part de la persona participant. 4. Concloure, on es puguin globalitzar els continguts de l'aprenentatge.	Adicionalment a tenir present el model competencial perquè els/les infants i joves puguin adquirir les 5 competències, també s'ha tingut present la metodologia ROA, una metodologia que avui dia s'utilitza a Catalunya i altres indrets per dur a terme les programacions i intervencions didàctiques respecte a la mobilitat segura i responsable. 1. D'aquesta manera, ens trobem amb un joc on tot i inicialment no es faci una pluja d'idees prèvies abans de començar-lo, aquestes reflexions prèvies, i en conseqüència, idees prèvies, es duen a terme durant els diferents reptes. 2. Un cop s'han fet aquestes reflexions, és quan es llegeix la proposta de resposta per comprovar si les idees prèvies són correctes o no. A partir d'aquestes respostes a l'alumnat se li ofereixen nous continguts i/o punts de vista que fomentin l'aprenentatge de les actituds i comportaments responsables -en aquest cas a través dels diferents reptes i les solucions d'aquests. 3. Finalment, ens adonem que aquest joc serveix als participants per poder aplicar-ho a la realitat, és a dir, traslladar tots aquells aprenentatges nous en contextos reals, contribuint i relacionant-ho amb el model competencial mencionat anteriorment.
Abans d'implementar les nostres sessions a partir d'aquest model, hi ha una sèrie de passos que hem de seguir per fer una planificació didàctica destinada a la mobilitat segura (SCT, 2018): 1. Conèixer el grup destinatari i el context.	Aquesta planificació didàctica es pot lligar amb aquella que s'ha dut a terme per la creació i disseny del joc de taula: 1. Joc destinat per a infants i joves d'entre 10-15 anys. Una edat on es comencen a moure

2. Els elements de mobilitat que volem incentivar. 3. Escollim les competències. 4. Escollim els indicadors que presenta les diferents competències que volem treballar. 5. Escollim els continguts que estan relacionats amb els indicadors triats. 6. Estructurem les diferents sessions i activitats a través del model ROA.	autònomament, amb diferents vehicles -bicicletes, patinets elèctrics i inclús ciclomotor-, on socialitzen al carrer com a vianants, etc. Uns punts que s'han hagut de tenir en compte en la realització d'aquest. 2. L'objectiu general era fer conscients als participants dels beneficis que té la reducció de velocitat en vies urbanes. Tot i això, dins d'aquest objectiu s'han tractat d'altres relacionats amb la mobilitat segura i responsable. 3, 4 i 5. Un joc que tot i englobar les 5 competències i els indicadors i continguts que aquestes presenten, s'enfoca en algunes d'elles, sobretot en: Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc; Atenció, interacció i adaptació a l'entorn; i Gestió emocional. 5. Disseny i creació del joc a partir de reptes per assolir les competències i continguts a treballar a partir de la metodologia ROA.
Objectiu general, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers del Reial Decret 157/2022, d'1 de març, amb relació a l'educació viària.	Tal com s'esmenta amb anterioritat, un dels criteris a tenir en compte per la creació i disseny del joc era tenir en compte la nova llei educativa LOMLOE i en conseqüència el currículum que va arrelada a aquesta. És a partir d'aquesta nova llei educativa i currículum que es decideix realitzar un joc de taula centrant-se en el desenvolupament de les competències -a partir del model de gestió per competències mencionades anteriorment-; que es basi en l'objectiu general que ens esmenta el currículum -"Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació viària i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit"-; que tingui presents les competències clau -personal, social i d'aprendre a aprendre, i ciutadana-, tenint present el creixement i desenvolupament personal, l'adaptació als canvis, el benestar físic, mental i emocional, el respecte als altres, els ODS, entre d'altres. A més, és un joc plantejat des d'una visió transversal i interdisciplinària, de manera que engloba diferents àrees del currículum i les competències específiques, criteris i sabers que van arrelades a aquestes. Per veure aquestes àrees, competències, criteris i sabers <i>vegeu annex 2</i>.

3.3.2. PROPOSTES DE MILLORA

Tot i que la creació i disseny del joc de taula és completa i acord amb aquells criteris que es demanaven, a continuació es mostren una sèrie de propostes de millora a tenir presents per una futura actualització d'aquest.

Proposta millora 1 → Augmentar el rang d'edat per a qui va destinat: El joc està pensat per a infants i joves d'entre 10-15 anys. Tot i que aquest rang engloba alumnat que cursa educació primària com

educació secundària, per a futures actualitzacions es podria plantejar la idea d'augmentar aquest rang d'edat. Addicionalment, aquest augment podria permetre que hi hagués diferents punts de vista/opinions per part de les diferències d'edat entre participants.

Proposta millora 2 → Fer una versió del joc per a adults: Tot i l'objectiu era crear un joc de taula per a infants i joves que cursen educació primària i secundària, seria convenient plantejar una versió del joc per a adults. Aquest estaria dissenyat amb la mateixa mecànica, però amb uns continguts adaptats per a aquest rang d'edat. Una proposta que enriqueix l'anterior.

Proposta de millora 3 → Augmentar el nombre de targetes: El joc dissenyat conté un total de 160 targetes, dividides en 40 per a cada repte. Tot i que disposa d'una gran varietat de contingut, es podria plantejar la idea d'augmentar el nombre d'aquestes targetes per fer un joc més extens i complet. A més, l'extensió d'aquestes targetes augmentaria les diferents formes de treballar les 5 competències.

Proposta de millora 4 → Ampliar el nombre de reptes: El joc aconseguit conté un total de 4 reptes -Canvi d'actituds com a vianants; Medi ambient i sostenibilitat; Imatges i cartells; Mímica. Tot i ser un nombre considerable i adequat per a un joc de taula -tenint en compte la mecànica amb el qual s'ha realitzat-, es podria plantejar aquesta idea per tal que el contingut sigui més variat i extens.

Proposta de millora 5 → Fer el joc de taula amb diferents idiomes: Un dels criteris per a la realització del joc era que aquest fos en català. Tot i això, es podria plantejar la idea de realitzar-lo en diferents idiomes, de manera que aquest pogués arribar a molt més públic.

Proposta de millora 6 → La mobilitat també és per a infants: Tot i que el joc està dissenyat per poder conscienciar a infants i joves sobre els beneficis de la reducció de velocitat, els canvis d'actituds i els comportaments segurs i responsables, potser seria ideal posar més èmfasi que la mobilitat no és únicament per a adults, sinó que avui dia, la mobilitat engloba a diferents usuaris/es -des d'infants fins a persones grans.

Proposta de millora 7 → Incloure una activitat de conclusió: Dins de la metodologia ROA, en els últims anys s'ha inclòs un nou apartat anomenat "Concloure, on es puguin globalitzar els continguts de l'aprenentatge". D'aquesta manera, tot i que s'ha tingut present aquest model per al disseny i creació del joc, seria convenient buscar una manera on es pugui fer un tancament i una conclusió en la finalització de cada partida, per tal de donar cabuda a aquesta fase del model ROA.

Proposta de millora 8 → Fer una versió digital del joc: El joc està creat i dissenyat per jugar-lo en format físic. Tot i això, es podria proposar la idea de crear una versió digital d'aquest, de manera que inclús dones l'oportunitat de jugar en línia entre els/les diferents participants.

4. CONCLUSIONS

A tall de conclusió d'aquest treball de fi de grau en format creació, es presenten tots aquells ítems per fer-ne un tancament d'aquest. En primer lloc, es justificarà l'assoliment dels diferents objectius marcats en començar aquest treball. Seguint, es mencionaran totes aquelles limitacions que s'han pogut identificar durant el desenvolupament d'aquest. En tercer lloc, es farà una reflexió vers el treball realitzat i les possibilitats que aquesta temàtica ofereix en un context de desenvolupament professional. Per finalitzar, s'exposaran totes aquelles línies de continuïtat que ofereix aquesta creació.

Si comencem parlant dels objectius plantejats, cal dir que de manera global, tant l'objectiu general com els específics s'han pogut assolir. Tal com s'ha pogut observar en la totalitat del treball, l'objectiu general era dissenyar un joc de taula, tot i això, per l'assoliment d'aquest s'havien de completar 4 d'específics, els quals anaven relacionats amb la cerca i anàlisi bibliogràfica per posteriorment poder-la utilitzar com a base teòrica en la creació i disseny del joc de taula. D'aquesta manera -i per tal de no repetir tot allò mencionat en l'apartat 3.2.4. *Justificació d'objectius amb resultat obtingut*-, es conclou amb l'assoliment d'haver pogut identificar la importància del terme educació viària, haver analitzat el currículum d'educació primària i tot el que aquest esmenta vers la temàtica, haver fet una recerca i una anàlisi amb relació al tipus d'enfocament que s'està duent a les aules amb relació a aquest terme -model de gestió per competències i metodologia ROA-, haver aprofitat tota aquesta recerca en un context proper i haver utilitzat fonts properes com són diferents documents de la Direcció General de Tràfic o del Servei Català de Trànsit, i finalment, haver pogut complir amb l'objectiu general, plasmant tota aquesta cerca bibliogràfica en la creació i disseny del joc de taula que es mostra durant la consecució d'aquest treball. La presentació de resultats i continguts de la creació artística s'observa en els diferents subapartats del punt 3.2 *Presentació de resultats*, a més de poder-los trobar annexats en l'*annex 3, 4, 5, 6, 7, i 8*.

Quant a limitacions que s'han pogut detectar en la realització d'aquest treball, cal esmentar que han estat breus. Tot i això, s'ha de fer referència a algunes d'aquestes que han interferit en el desenvolupament d'aquest.

En primer lloc, trobem l'extensió del treball, d'aquesta manera, personalment penso que tot i tractar-se les temàtiques principals per a la realització de la creació, m'hagués agradat poder aprofundir encara més en aquests aspectes bibliogràfics, per tal de tenir una fonamentació teòrica més extensa i que faciliti la comprensió de les diferents qüestions al lector/a.

En segon lloc, cal mencionar el temps que s'ha tingut en el desenvolupament del treball. En ser una modalitat de creació i a la vegada que aquesta havia de ser enviada a un jurat per a la seva valoració -la qual va ser a mitjans del mes de març-, obligava a l'autor del treball a tenir una fonamentació

teòrica que servís per a la realització del mateix mesos abans d'aquesta data, de manera que es disposés de prou temps per a dissenyar uns continguts adients amb relació a la cerca bibliogràfica.

Finalment, l'última limitació amb la qual ens hem trobat ha estat la falta de coneixements previs vers la temàtica. Tot i ser conscients del terme "educació viària" i les branques que aquest engloba, cal dir que hi havia molts aspectes que es mencionen en la fonamentació teòrica -metodologies, models, currículum, etc.- les quals han estat un descobriment nou i s'han hagut d'entendre i aprendre per posteriorment poder acomplir una creació adient i adequada.

Durant la realització del grau d'educació primària, se'ns ha format perquè la nostra tasca docent sigui dur a terme un procés d'ensenyament-aprenentatge basat en les competències, és a dir, seguint un model competencial on tots aquells aprenentatges que construeixin els/les infants puguin ser posats en pràctica en els diferents contextos que es poden trobar al llarg de la seva vida. Partint d'aquesta idea i, a partir de la cerca que es va fer dels models i metodologies que s'usen avui dia a l'hora de l'aprenentatge de les diferents branques de l'educació viària, s'afirma que la creació dels diferents continguts del joc van destinats -tal com s'observa en els objectius del joc- a què tots aquells/es participants que hi juguen puguin tenir l'oportunitat d'adquirir i construir diferents coneixements i aprenentatges que els serveixi per poder adaptar-se als diferents contextos que presenta l'àmbit viari i, en conseqüència, puguin dur a terme una mobilitat segura i responsable a les vies, sigui com a vianants o altres usuaris/es. D'aquesta manera, a través de la realització d'aquest treball, es reafirma que l'educació viària és una temàtica que, per una banda, es pot tractar -o s'hauria de donar molt més èmfasi- dins de les institucions escolars i, per altra banda, que aquest tractament es pot dur a terme a partir d'un model competencial -a través de l'aplicació de diferents metodologies o recursos, com podria ser el joc de taula, el role-play, etc.- que serveixi a l'alumnat per al seu present i, sobretot, per al seu futur. Per tant, tenint presents aquestes dues últimes idees esmentades, com a futur professional de l'educació, tinc el repte d'aprofitar tots aquells coneixements adquirits durant la realització d'aquest treball i creació per poder posar-los en pràctica dins d'una aula amb el meu futur alumnat, sent conscient en tot moment que les metodologies aplicades poden evolucionar i, en conseqüència, veure'm amb l'obligació d'actualitzar els meus coneixements vers la temàtica.

Per finalitzar l'apartat de conclusions i fer un tancament d'aquest treball de fi de grau, es mencionaran aquelles línies de continuïtat que, per una banda, estan confirmades i se saben que es duran a terme i, per altra banda, no ho estan però són possibles.

Aquelles línies ja confirmades són -un cop presentat els diferents continguts del joc i assignats com a guanyadors del concurs "Slow City 2024"-, la creació i disseny del joc de taula per part de l'empresa Royal-Games i la futura venda i distribució. A més, el fet de ser els guanyadors/es, es realitzarà un intercanvi amb l'alumnat de la Universitat de Ljubljana, on per una banda, ells/es presentaran el seu

projecte a la Universitat Autònoma de Barcelona i, posteriorment, els guanyadors/es faran un viatge a Eslovènia per presentar el joc de taula i el projecte desenvolupat a la universitat corresponent.

Quant a línies no definides, però possibles, ens trobem, per una banda, amb la millora de diferents aspectes del joc, per tal que aquest tingui una actualització dels diferents continguts i, addicionalment, pugui adaptar-se a molts més públics. Aquestes actualitzacions podrien estar destinades a la creació d'una versió per a adults, l'augment de nombre de reptes i targetes -per tal que el contingut del joc sigui més variat i extens-, el disseny del joc en diferents idiomes -per tal d'arribar al públic internacional-, crear una versió digital, entre d'altres. Totes aquestes possibles actualitzacions es troben definides en l'apartat 3.3.2. *Propostes de millora*. Per altra banda, una altra línia de continuïtat que personalment m'agradaria que el joc de taula seguis és la distribució per als diferents centres educatius -siguin de primària o secundària. Personalment, seria un orgull poder veure com aquell recurs que has realitzat i tots aquells aprenentatges que es poden extreure d'aquest arriben a les diferents aules. A més, m'agradaria que aquest recurs fos un punt d'inflexió per als diferents docents quant a l'ensenyament-aprenentatge de l'educació viària, fent-los conscients que a més de ser una temàtica molt important a tractar a les aules, aquesta es pot treballar a partir de diferents metodologies i amb la implementació de diferents recursos.

No m'agradaria finalitzar aquest treball sense fer especial menció a totes aquelles persones -professors/es, companys/es, familiars, etc.- que, de forma o altre, també han format part d'aquesta creació. La realització d'aquest treball ha estat un camí llarg i ple d'aprenentatges, però estic ben segur que gràcies a totes aquestes persones ha estat una mica més fàcil. Per tant, faig un tancament de treball de fi de grau donant les gràcies i desitjant que tota aquesta travessa vers l'educació viària hagi estat tant de profit com ho ha estat per mi.

5. FONTS D'INFORMACIÓ I BIBLIOGRAFIA

Arnau, L i Montané, J. (2010). Educació i formació vial. *Educar*, (46), 5-6,
<https://raco.cat/index.php/Educar/issue/view/18163>

Castillero, Mimenza, O. (2018, Agost 28). *Los 15 tipos de actitudes y cómo nos definen*. Psicología y mente. <https://psicologiaymente.com/psicologia/tipos-de-actitudes>

Cieza, J. A. (2008). Agentes educadores y educación vial. En V. Manso, M. Castaño (Eds.), *Educacion y Seguridad Vial. La aportacion de los agentes sociales a la movilidad segura*, (pp. 101-138). ETRASA.
<https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=0iaqXNAm6sC&oi=fnd&pg=PA101&dq=educacion+viaria+agentes&ots=GNStZ69y2v&sig=JLhI1sxCHrj18QydSRnZhpMKb4g#v=onepage&q=educacion%20viaria%20agentes&f=false>

Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, DOGC, 8762 § (2022). <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8762/1928585.pdf>

de Cruz, MF. (1995). La educación vial en la prevención de la accidentalidad. *Anuario de psicología/The UB Journal of psychology*, (65), 185-190.
<https://raco.cat/index.php/AnuarioPsicologia/article/view/61288>

Dirección General de Tráfico. (2023, Juliol 19). *Educación Vial para la infancia*.
<https://www.dgt.es/conoce-la-dgt/que-hacemos/educacion-vial/educacion-vial-para-la-infancia/>

Esteban Amat, F., di Bartolomeo, L. (2022). *Com fer formació cap a la mobilitat segura*. Bibliografia de Catalunya. Dades CIP.
https://edums.gencat.cat/web/.content/Documents/recursos_didactics/formadors_ores/d-6-formacio-de-formadors.pdf

Generalitat de Catalunya. (2021, Gener 26). *Formació per al professorat*.
<https://edums.gencat.cat/ca/activitats/formacio-per-al-professorat/>

Generalitat de Catalunya. (2018, Novembre 12). *Què és l'EDUMS?*
<https://edums.gencat.cat/ca/que-es-edums/>

Generalitat de Catalunya. (2017). *Transformar el nostre món: L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*. Biblioteca de Catalunya. Dades CIP.
https://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Publicacions/Coleccio_Documents/DOCUMENTS_21_Resolucio_NNUU_AGENDA_2030.pdf

Jiménez Fernández, C., Pérez Juste, R., Almenar, M., Varela, S., Goig, R. M., Gómez Navasquillo, P., & Serrano, A. (2010). *Educación vial, respuesta a una necesidad social*. Davinci Continental.

Ley Orgànica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgànica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, BOE, 340 § 1 (2020).

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2020-17264>

Organització Mundial de la Salut (2023, Desembre 13). *Traumatismos causados por el tránsito*.

<https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/road-traffic-injuries>

Oviedo, D. (2019). Educación vial: concepto e importancia global. *UNIVERSITARIA*, 2(11), 20-21.

<https://revistauniversitaria.uaemex.mx/article/view/12109>

Pedragosa, J.LL. (1992). Seguretat viària i educació. *Temps d'Educació*, (8), 187-196,

<https://raco.cat/index.php/TempsEducacio/article/view/140342>

Pina, B., Esteban, F., di Bartolomeo, L., de Cruz, F., Jarne, A., Nogales, F., D'Aniello, A. (2014). *Competències de mobilitat segura: un model de prevenció centrat en la persona*. Biblioteca de Catalunya. Dades CIP.

https://edums.gencat.cat/web/.content/Documents/recursos_didactics/formadors_ores/d-6-Competencies-Mobilitat-Segura.pdf

Real Decreto 157/2022, de 1 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria, BOE, 52 § (2022).

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-3296>

Servei Català de Trànsit. (2023). *Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya 2022*.

Documentació de Seguretat Pública (DSP). <https://hdl.handle.net/20.500.14007/566>.

Trillo, M.P. (2010). Integración de la educación vial en un curso OCW. *Educación*, (46), 69-84,

<https://ddd.uab.cat/pub/educar/0211819Xn46/0211819Xn46p69.pdf>

6. ANNEXOS

Annex 1: Taula competències “Model gestió per competències”

Taula 1

Competències definides pel model de gestió per competències.

COMPETÈNCIA	DEFINICIÓ	PREGUNTA	EXEMPLE
Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc.	Valorar la seguretat de les accions viàries, la probabilitat d'un accident i el dany propi o aliè que se'n pot derivar.	Puc fer mal? Puc fer-me mal?	En Terenci té 14 anys. Va en bicicleta a l'institut. Avui plou. Com que plou, ha sortit una mica abans de casa per poder anar més tranquil, perquè sap que el trànsit quan plou està més difícil. Porta posat el casc i capelina, i uns guants de ciclista. Per augmentar la visibilitat, duu els llums de la bicicleta encesos.
Atenció, interacció i adaptació a l'entorn.	Percebre i seleccionar els estímuls significatius de l'entorn viari per tal d'adaptar-hi la meua conducta.	Estic alerta i reacciono als canvis de l'entorn?	En Terenci, per arribar a l'institut, ha de deixar el carril bici i entrar a un carrer amb dos carrils i molta circulació. Quan arriba aquí, sempre s'ho pren amb calma però amb agilitat. Tracta de mirar a totes bandes, per poder veure si hi ha cap perill a prop, i és conscient que li toca seguir el ritme dels cotxes.
Gestió de les meves capacitats i els meus límits.	Conèixer i valorar les meves capacitats actuals (físiques, psíquiques, psicofísiques, recursos, habilitats, etc.) per afrontar les situacions que el trànsit em planteja.	Com estic? Què sé fer? Què puc fer?	De cop i volta, el carrer es torna lliscós. En Terenci, al primer moviment estrany que li fa la bicicleta, decideix desmuntar i fer aquest breu trajecte a peu, ja que es sent més segur.
Gestió de la influència.	Reconèixer i valorar la influència mútua entre les persones (influència, pressió de grup, cultura) prioritzant la seguretat.	Decideixo veritablement jo?	Ha parat de ploure quan a l'alçada d'en Terenci arriba la Gemma. Va amb bicicleta també, però no duu el casc i porta posats uns auriculars. En Terenci se li apropa i li diu que es tregui els auriculars i es

			posi el casc. La Gemma protesta una mica però finalment accedeix. En Terenci l'espera i segueixen junts cap a l'institut.
Gestió emocional.	Reconèixer l'emoció que sento, acceptar-la i sospesar les conseqüències que l'emoció té sobre la seguretat de la meua mobilitat.	Què sento i quines conseqüències té?	De cop i volta, el cotxe del davant clava els frens i en Terenci l'esquiva com pot. S'ha endut un bon ensurt! Decideix aturar-se un moment per asserenar-se. Per sort, ha sortit abans de casa i avui no arribarà tard a l'institut.

Nota: Adaptat de *Competències de mobilitat segura: un model de prevenció centrat en la persona* (p.16), per B. Pina, F. Esteban, L. di Bartolomeo, F. de Cruz, A. Jarne, F. Nogales, A. D'Aniello, 2014, Dades CIP. Llicència CC.

Annex 2: Competències clau, competències específiques, criteris d'avaluació i sabers del currículum

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre: La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantenir la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, desenvolupant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

Competència ciutadana: La competència ciutadana contribueix al fet que els alumnes puguin exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural		
Competències Específiques	Criteris Avaluació	Sabers
9. Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada	9.3. Conèixer i interioritzar normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció, identificant els senyals de trànsit i prenent consciència de la importància d'una mobilitat segura, saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.	Primer i segon cicle: - Estils de vida sostenible. El consum i la producció responsables, l'alimentació equilibrada i sostenible, l'ús eficient de l'aigua i l'energia, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus. Segon cicle: - Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació, senyals i marques viàries. Mobilitat segura, saludable i sostenible com a vianants o com a usuaris

		dels mitjans de locomoció. Tercer cicle: - Agenda Urbana. El desenvolupament urbà sostenible. La ciutat com a espai de convivència.
--	--	---

Educació en Valors Cívics i Ètics		
Competències Específiques	Criteris Avaluació	Sabers
3. Entendre la naturalesa interconnectada i inter i ecodependent de les activitats humanes, mitjançant la identificació i anàlisi de problemes ecosocials de rellevància, per a promoure hàbits i actituds èticament compromesos amb l'assoliment de formes de vida sostenibles.	3.3. Promoure estils de vida èticament compromesos amb l'assoliment d'un desenvolupament sostenible, contribuint per si mateix i en el seu entorn a la prevenció dels residus i la gestió sostenible dels recursos, la mobilitat segura, sostenible i saludable, el comerç just, el consum responsable, la cura del patrimoni natural, el respecte per la diversitat etnocultural, i la cura i protecció dels animals.	Estils de vida sostenible: la prevenció dels residus i la gestió sostenible dels recursos. La mobilitat segura, saludable i sostenible. El consum responsable. Alimentació i sobirania alimentària. Comunitats resilents i en transició.

Educació Física		
Competències Específiques	Criteris Avaluació	Sabers
1. Adoptar un estil de vida actiu i saludable practicant regularment activitats físiques, lúdiques i esportives, adoptant comportaments que potenciïn la salut física, mental i social, així com mesures de responsabilitat individual i col·lectiva durant la pràctica motriu, per a interioritzar i integrar hàbits d'activitat física sistemàtica que contribueixin al benestar	Segon cicle: 1.1. Reconèixer l'activitat física com a alternativa d'oci saludable, identificant desplaçaments actius i sostenibles i coneixent els efectes beneficiosos a nivell físic i mental que posseeix adoptar un estil de vida actiu. Tercer cicle: 1.3 Adoptar mesures de seguretat abans, durant i després de la pràctica d'activitat física, reconeixent els contextos de risc i actuant	Primer cicle: - Educació viària per a vianants. Mobilitat segura, saludable i sostenible. - Prevenció d'accidents en les pràctiques motrius: jocs d'activació, escalfament i volta a la calma. - Realització d'activitats físiques segures en el medi natural i urbà. Segon cicle: - Educació viària per a bicicletes. Mobilitat segura, saludable i sostenible.

	amb precaució davant ells.	- Prevenció d'accidents en les pràctiques motrius: mecanismes de prevenció i control corporal per a la prevenció de lesions. - Realització d'activitats físiques segures en el medi natural i urbà. - Cura de l'entorn pròxim i dels animals i plantes que en ell conviuen com a servei a la comunitat, durant la pràctica segura d'activitats físiques en el medi natural i urbà. Tercer cicle: - L'educació viària des de l'activitat física i esportiva. Mobilitat segura, saludable i sostenible. - Transport actiu, segur i sostenible: bicicletes, patins, patinets. - Prevenció d'accidents en les pràctiques motrius: escalfament general i volta a la calma. Importància de respectar les normes de seguretat. Compromís de responsabilitat cap a la seguretat pròpia i dels altres. - Actuacions bàsiques davant accidents durant la pràctica d'activitats físiques. Posició lateral de seguretat. Conducta PAS (protegir, avisar, socórrer). - Previsió de riscos d'accident durant la pràctica en el medi natural i urbà: valoració prèvia i actuació.
--	-----------------------------------	---

Annex 3: Full instruccions**COM JUGAR A “LA CARRERA CAP A LA MOBILITAT SEGURA”**

Benvinguts/es a “La carrera cap a la mobilitat segura”. Aquest joc té com a objectiu fer-vos conèixedors/es del moviment “Slow City”, un projecte destinat a fer-vos conscients dels beneficis de la reducció de velocitat en zones urbanes, a la vegada que serveixi per al model de canvi d’actituds com a usuaris/es de les vies. Com ja sabreu, les actituds són un conjunt de creences i valors que ens fan actuar d’una manera o altra a l’hora de dur a terme una acció. A més, aquest terme va molt lligat amb la part més emocional, per tant, heu de tenir present que un cop us endinseu a l’aventura del joc, l’objectiu principal serà motivar aquests canvis d’actituds a partir de diferents proves relacionades amb el moviment que us faran reflexionar, us presentaran un estímul, entre d’altres, amb la finalitat que aquest tingui un impacte en les vostres vides. Tot i això, és un joc que busca que els/les participants gaudeixin de l’experiència a la vegada que adquireixen i construeixen diferents aprenentatges i coneixements relacionats amb la mobilitat segura i responsable.

Un cop obriu la caixa, trobareu diferents elements:

- Full instruccions.
- Taulell del joc.
- 4 fitxes per cada jugador/a o grup de jugadors/es que haurà de decidir amb quina jugar. Aquestes són: cotxe, patinet elèctric, bicicleta i vianant.
- 4 daus en total, un per cada jugador/a o grup de jugadors/es.
- 4 porta daus, un per cada jugador/a o grup de jugadors/es.
- 1 rellotge de sorra, amb una durada de 2 minuts.
- 160 targetes, dividides en 40 per cada repte (4 reptes).

Instruccions per començar i desenvolupar el joc:

- Joc destinat per a infants i adolescents d’entre 10-15 anys. De 2 a 4 jugadors/es (mode individual). De 2 a 4 equips de 2/3 jugadors/es per equip (mode grupal).
- Per començar a jugar tots els/les participants escolliran una de les fitxes i, posteriorment, tiraran un dau. El jugador/a o grup de jugadors/es a qui li surti el número més alt iniciarà la ronda, i així successivament.
- Per poder començar el joc, el jugador/a haurà de tirar el dau i moure la seva fitxa tants números li indiqui el dau. Per exemple: el jugador/a que té la motocicleta tira el dau i si li surt un 5, aquest/a haurà de moure la moto 5 caselles endavant.
- Per poder continuar amb el joc, el jugador/a que li hagi tocat un repte, haurà de contestar/respondre de manera encertada per poder quedar-se a la casella. En cas de contestar/respondre de manera errònia, el jugador/a haurà de retrocedir a la casella anterior, és a dir, la casella on estava ubicat/a abans de fer el repte.

- Si el jugador/a cau en una casella especial, s'haurà de realitzar les diferents accions que es mostren més avall.
- El jugador/a o grup de jugadors/es que aconseguixin arribar a la casella 63, es proclamaran com a guanyadors/es de la partida.

Caselles i reptes:

- Caselles de reptes, les quals es divideixen en:
 - **Caselles verdes: Repte canvi d'actituds com a vianants** (2, 6, 10, 20, 29, 33, 43, 47, 56, 62): en aquest repte es mostrarà una situació en la qual et pots trobar com a vianant i s'haurà de respondre amb el que demani cada targeta. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a. Un cop s'agafi la targeta, es tombarà el rellotge de sorra i es disposaran de 2 minuts per fer el repte.
 - **Caselles grogues: Repte medi ambient i sostenibilitat** (3, 11, 13, 21, 30, 38, 40, 48, 57, 61): en aquest repte es mostraran diferents preguntes relacionades amb el medi ambient, sostenibilitat, slow city i 30 km/h, i s'haurà de respondre amb el que demani cada targeta. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a. Un cop s'agafi la targeta, es tombarà el rellotge de sorra i es disposaran de 2 minuts per fer el repte.
 - **Caselles blaves: Repte imatges i cartells** (4, 15, 17, 28, 39, 46, 55, 60): en aquest repte es mostrarà una imatge o un cartell relacionat amb l'educació i seguretat viària. El jugador/a haurà de dir què és i per a què serveix o què vol dir, o en el cas de ser un cartell dir que ens vol comunicar o que ens transmet. Cada targeta tindrà una proposta de resposta que pot servir de base per donar per bona la resposta del jugador/a. Un cop s'agafi la targeta, es tombarà el rellotge de sorra i es disposaran de 2 minuts per fer el repte.
 - **Caselles vermelles: Repte màgica** (7, 12, 19, 22, 25, 34, 37, 44, 49, 52): en aquest repte es mostrarà un comportament segur o una acció responsable. El jugador/a l'haurà de representar i un cop endevinada fer una reflexió. En cas de jugar individualment, serà un jugador/a contrari qui representarà la màgica i el jugador/a que hagi caigut en la casella qui endevinarà i posteriorment farà la reflexió. En cas de jugar de manera grupal, un/a membre del grup endevinarà i la resta representarà, posteriorment tot el grup farà la reflexió. Un cop s'agafi la targeta, es tombarà el rellotge de sorra i es disposaran de 2 minuts per fer el repte.
 - **Caselles liles** (8, 25, 35, 51): en aquestes caselles, els jugadors/es que caiguin guanyen el dret d'escollir el repte que ells/es vulguin realitzar.
- Caselles especials, les quals es divideixen en:
 - **Casella de sortida** (1): casella d'on començaran tots els jugadors/es o grup de jugadors/es.
 - **Caselles 30 km/h** (5, 9, 14, 18, 23, 27, 32, 36, 41, 45, 50, 54 i 59): quan un jugador/a cau en una casella de 30 km/h guanya el dret d'avançar fins a la següent casella, però no es permet repetir tirada. Quan caigui en una d'aquestes caselles i realitzi el moviment haurà de dir la següent frase: "**De 30 a 30, circulo per la ciutat lenta**". En el cas d'arribar a la casella 59, és l'únic cas on el jugador/a haurà de retrocedir a la casella 54.

- ## Annex 4: Proposta de taulell

Annex 5: Targetes color verd: repte canvi d'actituds com a vianants

Arribes a un semàfor de vianants que està parpellejant i decideixes creuar perquè arribes tard al centre escolar, justament passa una moto i reps un impacte, què hauries d'haver fet per evitar aquesta situació?

Proposta de resposta: Esperar que el semàfor es torni a ficar en verd.

Vas caminant i et trobes un amic a l'altra vorera, decideixes travessar per parlar amb ell i justament estava passant una moto que cau a terra perquè estava intentant esquivar-te. Què has de fer en aquesta situació i com ho hauries d'haver fet per evitar-ho?

Proposta de resposta: Trobar un pas de vianants per on poder creuar i parlar amb el meu amic. A la vegada, em preocupo i ajudo a la conductora. Assumeixo la responsabilitat.

Estàs jugant al parc amb la pilota i d'un xut la pilota cau a la carretera. Vas corrents a buscar-la perquè no marxi més lluny. Quan creues per agafar-la un cotxe ha de frenar de cop i aquest rep un cop causat pel cotxe de darrere. Per què ha passat això i com hauries d'actuar en una situació semblant?

Proposta de resposta: Passa perquè el conductor ha de reaccionar bruscament. Per anar a buscar la pilota hauria de buscar un camí segur.

Vas caminant pel carrer i et creues pel carril bici per canviar de vorera. Just quan estaves creuant venia una bici que no has vist perquè anaves mirant el mòbil i no el teu voltant. La conductora de la bici ha acabat a terra, ja que no ha tingut temps a frenar i hagués impactat contra tu. Què creus que hauries d'haver fet per evitar la situació?

Proposta de resposta: Creuar pels passos de vianants dels carrils bici, i mirar sempre si ve algú quan es creua un.

Vas pel carrer i vols travessar a l'altra vorera. Just quan et pares a mirar veus que no hi ha cap pas de vianants, però veus que hi ha una direcció on els cotxes estan parats, et fiques entre els cotxes i acabes creuant corrent. Un dels cotxes que venia no et veu i t'acaba donant un cop. Com ho hauries d'haver fet per evitar tota aquesta situació?

Proposta de resposta: Buscar un pas de vianants.

Per arribar al local on els teus amics i tu voleu berenar teniu tres opcions. La primera és anar per la carretera, ja que no hi ha vorera. La segona és anar per un camí de terra pel qual es triguen 15 min més. L'última opció és agafar els patinets elèctrics i anar dos amics en cadascun d'ells. Quina és l'opció més segura i correcte?

Proposta de resposta: Anar pel camí de terra tot i trigar més. En aquest cas és l'única resposta correcta.

Vas caminant per la teva ciutat. La zona per on camines hi ha moltíssima mobilitat de vehicles. Quan arribes al semàfor de vianants, et trobes amb una persona gran que té dubtes si creuar o no. Què hauries de fer en aquesta situació?

Proposta de resposta: Pregunto a la senyora si necessita ajuda. En cas afirmatiu l'ajudo a creuar.

És un dilluns al matí. Has d'anar sol/a a l'escola i aquell dia plou moltíssim. Arribes al semàfor el qual està en verd per creuar la vorera i creues. Has creuat, però la mare d'un company de classe t'ha vist i et diu que el pròxim dia has de vigilar més. Per què ho diu?

Proposta de resposta: Perquè quan les condicions climàtiques són adverses, als conductors els hi pot tapar la visibilitat i pot ser més perillós.

Vas caminant per la vorera quan de cop aquesta es fa molt estreta i és complicat continuar caminant per aquest costat. Què hauries de fer per no posar-te en perill?

Proposta de resposta: intentar canviar-me de vorera el com més aviat millor per no caure ni fer-me mal.

Vas sol/a pel carrer quan de cop et trobes, que al mig del carrer hi ha una bicicleta a terra i allà al mig també un senyal. Què hauries de fer per seguir el teu camí?

Proposta de resposta: intento passar vigilant no fer-me mal amb res i aviso a la policia de la situació

Vas parlant per telèfon mentre vas de camí on has quedat amb els teus amics i amigues, quan de cop vols creuar per un pas de vianants. Què has de fer en aquesta situació?

Proposta de resposta: deixar de donar-li importància al mòbil i mirar si venen cotxes o si ja puc passar.

Vas corrent per una vorera molt estreta quan de sobte et trobes a un home gran passejant que va més lent i el vols avançar, com ho has de fer de manera segura?

Proposta de resposta: baixar el ritme de la cursa, ja que és perillós baixar a la carretera i em puc posar en perill.

Estàs caminant, però tens molta pressa, ja que arribes tard a l'extraescolar, quan de cop el semàfor es fica vermell i no tens temps de passar. Què has de fer ara?

Proposta de resposta: esperar que el semàfor es torni a posar vermell, perquè si no és perillós travessar la carretera.

Estàs jugant al parc amb la pilota i de cop aquesta surt disparada a la carretera. Sense pensar-ho surts corrents a anar-la a buscar i no mires si venia ningú. Creus que està bé aquesta acció?

Proposta de resposta: no, ja que sempre abans de creuar hem de mirar si o sí.

Vas per la ciutat i de cop et trobes amb un pas de vianants subterrani, que travesses la carretera per sota, veus que es fa molta volta per aquest pas, la qual cosa decideixes creuar pel mig de la carretera. Creus que està ben fet?

Proposta de resposta: no està ben fet, ja que és perillós i si hi ha un pas subterrani és per fer-ne ús.

És a la tarda i heu quedat tot el grup d'amigues, aneu totes juntes caminant i com no hi ha suficient algunes de vosaltres aneu caminant per la carretera. Ho esteu fent bé?

Proposta de resposta: no perquè sempre que hi hagi la possibilitat s'ha de caminar per la vorera per evitar accidents.

És hivern i estàs amb els amics s'ha fet fosc i aneu caminant per tornar a casa per un lloc no gaire il·luminat. Que hauríeu de fer per ser visibles pels cotxes i els altres vianants?

Proposta de resposta: utilitzar roba o accessoris reflectants i fer ús de llanternes per il·luminar.

Acabes de baixar de l'autobús escolar i tens pressa per arribar a casa, perquè tens gana. Surts corrents per darrere l'autobús i no penses a mirar si ve algú. Creus que està ben fet això?

Proposta de resposta: no està ben fet, ja que els conductors no et veuen si passes pel darrere d'un vehicle tan gran, sempre s'hauria de passar per passos de vianants.

Vas de camí al centre educatiu escoltant música amb els auriculars i no vas gaire pendent del teu voltant. És recomanable anar així?

Proposta de resposta: no, ja que quan es va amb els auriculars no es va tan pendent de l'entorn.

Durant el matí t'has entretingut i arribes just/a per agafar l'autobús per anar al centre educatiu, decideixes anar corrents sense fixar-te en el trànsit. Està bé aquesta decisió?

Proposta de resposta: no, ja que és més important el trànsit que no corre sense tenir en compte res.

Aneu tots els amics junts pel carrer i decideu creuar el carrer, però ho feu de manera desendreçada i sense tenir en compte el caos que això pot generar, com ho haureu de fer la pròxima vegada per fer-ho bé?

Proposta de resposta: esperar per creuar tots junts en grup, ja que és millor per evitar ensurts.

Has d'anar a l'altre punta de la ciutat i decideixes agafar la bicicleta per anar i vas per la vorera l'única cosa que has d'anar evitant els vianants. Està ben fet això?

Proposta de resposta: No, ja que amb la bici s'ha d'intentar anar pel carril bici o per la carretera, la vorera és només pels vianants.

Imagina que vols anar per una zona que no hi ha cap vorera, només hi ha carretera, que hauries de fer en una situació semblant?

Proposta de resposta: caminar lluny dels cotxes on et vinguin els cotxes de cara

Creus que aquesta afirmació és certa o falsa, per anar pel carrer és important porta roba que ens faci visible pels altres vianants i els cotxes.

Proposta de resposta: certa, ja que la roba si és bastant important

Imagina que vas caminant per la vorera i de lluny veus que ve també per la vorera una bicicleta, què has de fer?

Proposta de resposta: tu com ha vianant no has de moure't de la vorera ja que tens la prioritat.

Vas caminant, però et trobes amb un semàfor en vermell pels vianants, et pares a esperar, però els cotxes passen molt a prop de la vorera i et fa respecte. Què hauries de fer en una situació semblant?

Proposta de resposta: em mouria i m'apartaria de la vorera per evitar situacions perilloses.

Et trobes caminant a prop d'una carretera principal i vols creuar a l'altre costat, però no pots passar pel mig perquè és perillós i no paren de passar cotxes. Què has de fer?

Proposta de resposta: has d'intentar trobar un pas de vianants o un pas subterrani però mai passar directament per la carretera.

Vas de camí al centre educatiu i et trobes en un pas de vianants quan de cop et trobes a un policia gestionant el trànsit. Què has de fer?

Proposta de resposta: no creuar fins que el policia no doni pas segur pels vianants.

Vas passejant per una zona verda del centre de la ciutat, és una zona molt agradable i a la vegada també hi ha poca visibilitat. Vols travessar a l'altre costat, quan ho has de fer?

Proposta de resposta: només s'ha de fer quan és segur i si no venen vehicles.

La família entra un moment a comprar al supermercat, el teu amic i tu decideu que us voleu quedar fora jugant, i comenceu a jugar a la zona d'aparcament entre els cotxes. Creus que és una bona decisió?

Proposta de resposta: no, ja que els cotxes poden aparèixer en qualsevol moment i poden no tenir visibilitat.

Vas caminant per una zona on els vianants tenen prioritat, però hi ha molts cotxes aparcats mig damunt de la vorera, vols baixar per caminar pel mig. Què has de fer abans?

Proposta de resposta: abans de fer cap moviment mirar bé si venen cotxes, perquè encara que sigui una zona on el vianant tenen prioritat sempre s'ha de mirar.

Vas de passeig amb la família quan de sobte veus una dona que passeja un gos molt maco i el vols tocar, què has de fer abans d'anar-lo a acariciar?

Proposta de resposta: abans d'apropar-te has de demanar permís a la dona si és segur anar a tocar al gos.

Has decidit anar a treure a passejar el gos sol/a pel barri i el portes sense lligar, creus que estàs fent una acció correcta?

Proposta de resposta: no, ja que el gos ha d'anar sempre lligat quan no estigui en zones on es permeti portar-lo deslligat, pel fet que pot sortir corrents i provocar accidents.

Amb la família sortiu a fer una excursió i us trobeu que en una intersecció no hi ha cap semàfor, com heu d'actuar si voleu travessar la carretera?

Proposta de resposta: abans de creuar mirar en les dues direccions i abans de començar a creuar assegurar-nos que no ve cap vehicle.

Vas caminant i et trobes al final de tot d'una filera de camions aturats, per què és important evitar estar parat com a vianant darrere de tots aquests camions?

Proposta de resposta: perquè per l'altura dels camions, els conductors poden no veure't al maniobrar i acabar en accident.

Vas tranquil·lament per la ciutat quan et trobes a prop d'una sortida d'un garatge. Quina precaució has de prendre per evitar ensurts?

Proposta de resposta: anar amb compte per les zones amb entrades i sortides de vehicles.

Per la ciutat et trobes com a vianant en una zona d'obres, quina o quines situacions hauries d'intentar evitar?

Proposta de resposta: no acostar-te massa a les tanques o materials de la construcció per evitar accidents.

Vas a peu al centre educatiu i fa un dia una mica plujós. Quines coses has de portar per arribar al centre de la millor manera possible?

Proposta de resposta: intentar agafar paraigua o impermeable, per protegir-te de la pluja i del vent, mantenint la temperatura corporal.

Vas cap a casa una amiga quan de cop et trobes a un xamfrà amb arbustos alts i vols travessar per arribar a casa l'amiga. Què has de fer per creuar sense perill?

Proposta de resposta: mirar als dos costats i assegurar-te que no ve cap cotxe ocult per darrere dels arbustos.

Vas per la ciutat, i el terra està en mal estat i amb desnivells. Quin risc corres i que has de fer?

Proposta de resposta: per no ensopegar amb el terra, has d'intentar mirar constantment cap avall.

Annex 6: Targetes color groc: repte medi ambient i sostenibilitat

Quines accions podem emprendre com a ciutadans/es responsables per reduir l'impacte de la petjada de carboni causada pels vehicles de combustió?

Proposta de resposta: Fomentar l'ús del transport públic com els autobusos, metros, etc; instal·lar carrils bici perquè la gent es mobilitzi amb bicicletes, entre d'altres.

A part de ser una mesura per reduir els accidents i fer de les vies urbanes un espai més segur per als diferents usuaris/es, quins altres beneficis creus que té la limitació de velocitat a 30 km/h??

Proposta de resposta: Altres beneficis poden ser la reducció de la contaminació de l'aire a causa de la petjada de carboni, o la reducció de la contaminació acústica.

Imagina que estàs viatjant en cotxe i el xiclet que fa hores que mastegues ha perdut el gust i el vols llençar. No trobes cap lloc on deixar-lo i decideixes baixar la finestra del cotxe i llençar-lo per aquesta. És correcte aquesta acció?

Proposta de resposta: No. Llençar qualsevol residu a la via no només és perjudicial per al medi ambient, sinó que pot ser perillós per altres usuaris/es que circulin.

El transport públic no contamina. Aquesta afirmació és certa o falsa? Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa. Els transports públics també contaminen. Tot i això, si imaginem que viatgem en autobús ens adonarem que en un mateix vehicle viatgen més persones que en un cotxe, per tant, contaminem però no tant com si cadascun dels passatgers/es de l'autobús viatges en cotxe.

Per què creus que reduir la velocitat de 50 km/h a 30 km/h és una iniciativa positiva en relació amb els accidents de trànsit?

Proposta de resposta: Reduir la velocitat és una mesura per reduir la sinistralitat en zones urbanes. Contra més cotxes circulin a baixes velocitats, més temps hi haurà per reaccionar, sigui com a conductor/a, vianant o altre usuari/a de la via.

La reducció de velocitat en zones urbanes et genera un benestar com a vianant, conductor/a de bicicleta, etc.?

Proposta de resposta: Tot i ser una resposta subjectiva, hauria d'anar encaminada al sentiment de seguretat i comoditat que els vianants o altres usuaris/es poden sentir al saber que els cotxes o altres vehicles circulen a menys velocitat per espais compartits.

Creus que la reducció de velocitat pot ser una mesura que beneficiï a les persones amb necessitats, com per exemple les persones grans?

Proposta de resposta: Sí. Les persones amb més necessitats com poden ser persones grans o infants, tenen menys capacitat d'anticipació. El fet que els vehicles circulin a menys velocitat pot ser una iniciativa que elimini aquesta barrera.

Creus que en el poble, ciutat o zona on vius s'estan fent iniciatives per contribuir que aquesta sigui una zona més segura per als diferents usuaris/es?

Proposta de resposta: Resposta oberta. Aquesta ha d'anar encaminada a respondre amb les diferents mesures o accions que es poden observar que contribueixen a espais més segurs.

Com a ciutadà/na responsable, quines accions creus que podries dur a terme per promoure un espai més segur per on et mobilitzes?

Proposta de resposta: Resposta oberta. Aquesta ha d'anar encaminada a respondre amb les diferents mesures o accions el jugador podria realitzar, i que contribueixen a espais més segurs.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa. Seguidament justifica la resposta: Reducció de velocitat = Reducció de contaminació de l'aire?

Proposta de resposta: Certa. Contra més cotxes circulin a velocitats més lentes, menys emissions de CO2 s'emetran a l'aire. Per tant, hi haurà una reducció de contaminació de l'aire.

Digues quines activitats et són més segures a realitzar a l'aire lliure, sabent que en la zona on vius s'ha implementat la mesura de reducció de velocitat a 30 km/h.

Proposta de resposta: Resposta oberta. Alguns exemples poden ser: caminar, anar en bicicleta, jugar amb els companys/es pel carrer, etc.

La circulació de vehicles a altes velocitats per zones urbanes afecta els diferents usuaris/es de les vies i al medi ambient. Creus que aquesta també afecta els animals i fauna de la zona?

Proposta de resposta: Sí. Per als animals, la circulació a altes velocitats també és perillosa. A més, la contaminació acústica irromp en el seu hàbitat natural.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: La reducció de velocitat en zones urbanes beneficia únicament als vianants. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa. La reducció de velocitat beneficia als vianants, però també a la resta d'usuaris/es de la via (conductors, ciclistes, etc.).

Com a vianant, per què creus que és important que els conductors/es de cotxes respectin els límits de velocitat dins de zones urbanes on conviu els diferents usuaris/es de les vies?

Proposta de resposta: És important perquè respectar els límits de velocitat i circular a velocitats més lentes prevenen accidents de trànsit i vetlla per la seguretat dels vianants, a més de la dels conductors o altres usuaris/es.

Sabem que la reducció de velocitat ajuda a prevenir accidents perquè els conductors/es circulen més lent i tenen més temps per reaccionar, però com a vianant com puc contribuir a aquesta reducció d'accidents??

Proposta de resposta: D'igual manera que demanen responsabilitat pels conductors/es, els vianants també ho hem de fer. Per tant, hem d'adoptar conductes segures com la utilització correcta dels passos de vianants, evitar distraccions amb l'ús del mòbil, prestar atenció al trànsit, etc.

Quines infraestructures estàs acostumat/da a veure quan vas pel carrer que fomentin la reducció de velocitat?

Proposta de resposta: Alguns exemples podrien ser: senyals de límits de velocitat, senyals de zones escolars, senyals de zones residencials, semàfors, etc.

Quins consells donaries a un conductor/a que circula per una zona escolar com podria ser la del teu centre educatiu?

Proposta de resposta: Que circulin a una velocitat segura, respectin el límit de velocitat i que estiguin especialment atents, ja que són zones per on es mobilitzen molts infants i joves.

Quines conseqüències creus que poden tenir aquells conductors/es que no respecten els límits de velocitat?

Proposta de resposta: Poden enfrontar-se a sancions econòmiques i pèrdua de punts. A més, aquestes conseqüències les podrien patir altres usuaris/es de la via, com per exemple, a través d'un accident de trànsit.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: A menys velocitat, més distància de frenada es recorrerà.

Proposta de resposta: Falsa. Reduir la velocitat ajuda que la distància de frenada també sigui menor i, per tant, dona marge per evitar col·lisions o altres conseqüències.

Sabries dir què és la contaminació acústica causada pels vehicles?

Proposta de resposta: La contaminació acústica és l'excés de soroll generat pel trànsit. Aquesta es pot reduir reduint les velocitats en zones urbanes.

Què és l'efecte hivernacle i quin efecte té al clima de la terra? Podries relacionar-ho amb la contaminació causada pels vehicles?

Proposta de resposta: És un procés natural que atrapa la calor del sol, i això causa augment de les temperatures globals. Amb els gasos que alliberen els vehicles s'incrementa aquest efecte hivernacle.

Com creus que podríem reduir la nostra petjada de carboni, és a dir, l'alliberació de gasos com el CO₂ a l'atmosfera com a ciutadans/es responsables?

Proposta de resposta: Alguns exemples de resposta poden ser: reciclar, apagar els dispositius electrònics quan no fem ús, compartir el cotxe, fer ús del transport públic, etc.

Perquè es puguin construir algunes carreteres o vies per on nosaltres podem circular, en moltes ocasions hi ha tals d'arbres, consideres que la desforestació té algun impacte al canvi climàtic? Quin o quins?

Proposta de resposta: Sí, la tala d'arbres contribueix al canvi climàtic, ja que amb la desforestació s'alliberen grans quantitats de diòxid de carboni i contribueix a l'escalfament global.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: compartir cotxe redueix la congestió de trànsit i ajuda a reduir les emissions de gasos. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Certa, ja que viatjar junts implica menys vehicles a la via i, per tant, menys congestió i menys contaminació.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: reduir la velocitat de 50 km/h a 30 km/h fa anar més lent i arribar tard als llocs. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa. Com a ciutadà responsable hauriem de sortir abans de casa per arribar a temps. A més, és una iniciativa que evitarà accidents i conseqüències d'aquests.

Quines accions creus que es poden portar a terme al centre educatiu per reduir la petjada de carboni quan es duen a terme excursions o sortides?

Proposta de resposta: La resposta ha d'anar encaminada a la utilització de transports públics com els autobusos, metros, ferrocarrils, etc. També es podria mencionar caminar si la distància del centre al lloc de sortida no és gaire gran.

Justifica aquesta afirmació: Quan surto al carrer em sento més segur/a quan els vehicles circulen a una velocitat màxima de 30 km/h.

Proposta de resposta: La resposta ha d'anar encaminada a la seguretat i tranquil·litat que genera als vianants el fet de poder caminar mentre els vehicles es mobilitzen a una velocitat que els permet reaccionar a temps, evitar accidents, etc.

Quin paper creus que juguen les energies renovables en la lluita del canvi climàtic? Quins transports diries que es mouen amb aquestes energies?

Proposta de resposta: Les energies renovables tal com diu el seu nom es poden renovar, i aquestes ajuden a reduir la nostra dependència als combustibles fòssils. Alguns transports podrien ser aquells que són elèctrics (cotxes, patinets, bicicletes).

Què creus que és la mobilitat sostenible i quins creus que són els seus beneficis pel medi ambient?

Proposta de resposta: La mobilitat sostenible implica mitjans de transports nets, com poden ser les bicicletes, el transport públic o l'ús de cotxes compartits. Aquesta ajuda a reduir la petjada de carboni i contaminació al medi.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: anar a 30 km/h només té efectes positius per als vianants i conductors/es. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa. En ser una mesura que té beneficis per al medi ambient, també beneficia a la fauna i flora de la zona.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: amb el moviment "Slow City", es promou un enfocament de vida més tranquil per a les persones. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Certa, ja que amb els diferents objectius que busca el moviment, les persones poden sortir al carrer amb la certesa de poder moure's de manera tranquil·la i segura.

Què creus que vol dir viure en una "Slow city"?

Proposta de resposta: Una "Slow City" promou un ritme de vida més pausat, on es valora la qualitat per sobre de la quantitat, es fomenta la mobilitat sostenible, la connexió amb la natura i la participació activa de la comunitat.

Com creus que es pot reduir el soroll (contaminació acústica) i la contaminació de l'aire en les zones on hi ha circulació de vehicles?

Proposta de resposta: Algunes respostes podrien ser: ús de transports públics, ús de transports nets com bicicletes, ús de transports renovables com el patinet elèctric, ampliar les zones de vianants, etc.

Com es pot fomentar la convivència i la participació social i ciutadana en les "Slow city"?

Proposta de resposta: Es pot fomentar organitzant esdeveniments, tallers, grups de voluntariat i espais de trobada. Tot això, per tal de fer arribar el missatge sobre que vol dir "Slow City" i aquells objectius que busca aconseguir.

Què creus que vol dir mobilitat activa en un context d'una "Slow City"?

Proposta de resposta: La mobilitat activa inclou caminar, anar en bicicleta o patinar entre d'altres per tal de reduir la congestió i la contaminació.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: els ressalls no ajuden a reduir la velocitat dels vehicles. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa, ja que són una de les infraestructures que podem trobar a les vies destinades a la reducció de velocitat dels diferents vehicles. Normalment les trobarem en zones on es mouen vianants.

Digues si aquesta afirmació és certa o falsa: els radars només serveixen per saber la velocitat per la qual passen els conductors/es en una zona determinada. Justifica-ho.

Proposta de resposta: Falsa. A més de marcar la velocitat a la qual s'està circulant, també són una mesura per prevenir que els conductors/es circulin a velocitats no permeses.

Que penses d'aquesta afirmació: com a vianant no t'ha d'importar la velocitat a la qual circulen els vehicles.

Proposta de resposta: La resposta ha d'anar encaminada al fet que la mobilitat és un fenomen que engloba els diferents usuaris (conductors, vianants, etc.). Per tant, la velocitat és un aspecte que tant conductors/es com vianants hem de tenir present.

Com creus que influeix la reducció de velocitat en la seguretat viària?

Proposta de resposta: La reducció de la velocitat té múltiples beneficis per la vida quotidiana, com per exemple, disminueix el risc d'accidents, millora la qualitat de vida de la societat, ja que aquesta surt al carrer amb la certesa que es podrà moure amb seguretat, etc.

Quins efectes creus que té la reducció de velocitat al medi ambient?

Proposta de resposta: Quan es redueix la velocitat, s'està reduint també el consum de combustible i, per tant, també les emissions contaminants o els sorolls que causen els vehicles (contaminació acústica).

Annex 7: Targetes color blau: imatges i cartells

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Semàfor vianants en verd. Ens indica que podem travessar la carretera.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Font: El Correo

Proposta de resposta: Policia. Ajuda a regular el trànsit i els passos de vianants.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Font: Onroad

Proposta de resposta: Zona 30 km/h. Ens indica la velocitat màxima amb la qual es pot circular per la zona. Una velocitat que ajuda a reduir el nombre de sinistres viaris i, addicionalment, tenir impactes positius per al medi ambient.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Semàfor vianants en vermell. Ens indica que no podem travessar la carretera.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Pas de vianants. Són espais que serveixen als vianants per travessar la carretera.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Carril bici. Espais per on poden circular els conductors de bicicletes.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Vorera. Són espais per on han de moure's els vianants.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Cinturó de seguretat. És un dels elements de seguretat que porten incorporats alguns vehicles. Ens protegeixen.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Airbag. És un element de seguretat que porten alguns vehicles. Ens protegeixen en cas d'accident.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Casc bicicleta. Un element que protegeix el cap dels ciclistes en cas de caiguda.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Patinet elèctric. Vehicle de mobilitat personal que ens serveix per desplaçar-nos.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Bicicleta. Vehicle que serveix per desplaçar-nos. En cas de disposar de carril bici ens desplaçarem per aquest espai.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Trafficnor

Proposta de resposta: És un cartell que ens informa de l'equivalència entre el xoc a una velocitat concreta i la caiguda d'un pis.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: UnaViaSegura

Proposta de resposta: Un cartell que ens informa de la importància de respectar els límits de velocitat establerts, ja que no fer-ho pot concloure en conseqüències greus.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Thai Health

Proposta de resposta: Un cartell que ens informa sobre la importància de no conduir quan estem cansats -sigui un cotxe, una bicicleta, un patinet elèctric o qualsevol vehicle-, ja que aquest cansament pot concloure en conseqüències greus.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Carga SAS

Proposta de resposta: És un mem que ens fa reflexionar sobre la importància de no pujar a vehicles on el conductor/a hagi pres begudes alcohòliques o altres substàncies.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Bike Pixels

Proposta de resposta: Ens informa sobre la importància de portar el casc, ja sigui en una motocicleta, bicicleta, patinet elèctric o qualsevol altre vehicle que sigui necessari.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Jefatura Central de Tráfico

Proposta de resposta: Un cartell que ens informa sobre la responsabilitat que hem de tenir dins d'un cotxe, sigui com a conductors o com a passatgers. Aquest és un mitjà de transport, no una joguina.

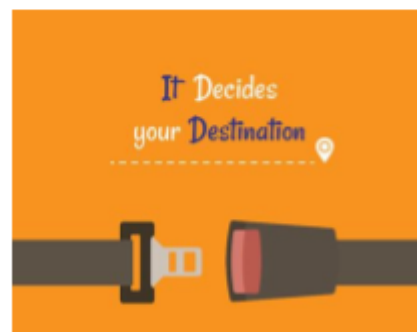
Què ens transmet aquest cartell?

Font: PedalOn

Proposta de resposta: Un cartell que ens informa de la importància de respectar la distància de seguretat entre ciclistes i cotxes o altres vehicles.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Akshay Kumar

Proposta de resposta: Ens informa de la importància de posar-nos el cinturó de seguretat quan anem en qualsevol vehicle, ja que aquest és un dels elements de seguretat més importants.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Dirección General de Tráfico

Proposta de resposta: Ens informa de la importància de respectar les velocitats màximes quan es condueix -sigui amb qualsevol vehicle-, ja que no fer-ho pot tenir conseqüències per un mateix com per als altres.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Dirección General de Tráfico

Proposta de resposta: Un cartell que ens vol transmetre i informar sobre la quantitat de víctimes joves que poden haver-hi a causa d'accidents de trànsit.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Dirección General de Tráfico

Proposta de resposta: Un cartell que ens vol transmetre i informar sobre la quantitat de víctimes joves que circulen amb un ciclomotor i que poden ocórrer a causa d'accidents de trànsit.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Dirección General de Tráfico

Proposta de resposta: Un cartell que ens vol informar sobre la importància de no utilitzar el telèfon mòbil quan anem en un vehicle, ja que aquesta acció pot causar accidents.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: iStock

Proposta de resposta: Un nen corrents per la seva pilota per la carretera. Una acció que mai hem de fer perquè no és segura i pot acabar en un accident.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Fundtrafic

Proposta de resposta: Accident de trànsit. Ens vol informar sobre les conseqüències de patir un accident de trànsit i de la importància de ser responsables amb un mateix i amb els altres.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Vecteezy

Proposta de resposta: Una nena ajudant una persona a creuar. Ens informa de la importància de ser solidaris amb els altres i ajudar a aquells que ho necessiten.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Freepik

Proposta de resposta: Jove travessant la carretera amb mòbil i auriculars. Ens informa de la importància d'estar atents al nostre voltant a l'hora de creuar pels passos de vianants.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Senyal zona residencial. Vol dir que en aquesta zona els vianants tenen preferència per sobre els conductors, els quals hauran d'anar a una velocitat no més alta a 20 km/h.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Senyal zona escolar. Un espai on els conductors han de tenir molta més precaució perquè és una zona on es mobilitzen molts estudiants.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Dirección General de Tráfico

Proposta de resposta: Un cartell que informa de la importància de reduir la velocitat en vies urbanes. 30 km/h és una velocitat que redueix el risc de mort fins a 5 vegades. Addicionalment, ajuda a tenir impactes positius per al medi ambient.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Locally

Proposta de resposta: Un cartell que ens vol fer arribar que la seguretat viària no és únicament responsabilitat de qui condueix, sinó que ha de ser un compromís de tots els usuaris.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

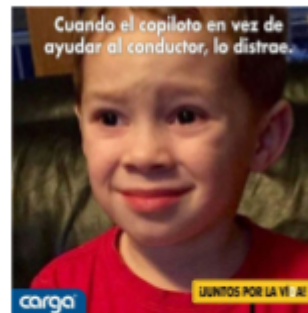

Font: Carga SAS

Proposta de resposta: És un mem que ens fa reflexionar sobre com hauriem de reaccionar davant de conductes tan poc segures com usar el mòbil quan es condueix.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Carga SAS

Proposta de resposta: És un mem que ens fa reflexionar sobre la importància que té el copilot i la resta de passatgers en un vehicle. Aquest han de ser una ajuda per al conductor, mai una distracció.

Què és?

Què ens transmet la imatge?

Font: Carga SAS

Proposta de resposta: És un mem que ens fa reflexionar sobre la importància de dur posat un dels elements més importants de seguretat, com és el cinturó.

Què ens transmet aquest cartell?

Font: Edwcar

Proposta de resposta: Un cartell que ens informa sobre l'ús dels carrils bici, un espai destinat per a ciclistes i que també s'han de respectar i mostrar comportaments segurs com a vianants.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Font: Ajuntament de Barcelona

Proposta de resposta: Parc d'educació viària. Espai perquè infants i adolescents circulin amb diferents vehicles. Aquest espai vol simular vies reals.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Senyal prohibit pas a vianants. Un senyal que tal com diu el seu nom indica que ens trobem en un espai on no poden accedir els vianants.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Senyal parada d'autobusos. Ens indica que ens trobem en una zona on els autobusos faran parades per deixar i recollir diferents passatgers.

Què és?

Què vol dir/Per a què serveix?

Proposta de resposta: Senyal camí reservat per a vianants. Indica l'obligatorietat de circular per aquell camí als vianants i la prohibició de fer-ho per als altres vehicles.

Annex 8: Targetes color vermell: mímica

Representa amb mímica una persona que vol travessar d'una vorera a una altra per un pas de vianants.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un grup d'amics/es aturant-se davant un semàfor de vianants que està en vermell.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un passatger/a que va en un cotxe i abans que el conductor/a arranqui es posa el cinturó.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un/a ciclista que s'assegura que no ve ningú quan arriba a un senyal stop del carril bici.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un/a ciclista que abans de començar la ruta s'assegura de portar els elements de seguretat (casc, llums, etc.)

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de ciclomotor que redueix la seva velocitat en adonar-se que està entrant en una zona escolar.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que ajuda una persona gran a travessar un pas de vianants.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un passatger/a que abans de sortir del cotxe mira que no passi un altre vehicle.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un passatger/a que demana al conductor/a que deixi d'utilitzar el mòbil mentre està conduint.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que surt de festa i decideix deixar el cotxe al seu amic/a perquè aquest no ha begut alcohol.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un company/a que li diu al seu amic/a que es posi el cinturó de l'autobús abans d'anar d'excursió.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un company/a que atura a un altre/a mentre aquest sortia corrents a buscar la pilota direcció a la carretera.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un/a ciclista que encén les seves llums perquè els altres vehicles el/la puguin veure mentre circula.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que decideix no caminar prop de la carretera per on circulen vehicles. Aquesta ho fa per llocs més segurs de la vorera.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que decideix guardar el mòbil abans de travessar per un pas de vianants.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de ciclomotor que quan el semàfor es posa en groc decideix aturar-se i que es posi vermell.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que s'atura a una banda de la vorera quan el semàfor està parpellejant a punt de posar-se vermell.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un grup d'amics/es que caminen en sentit oposat al tràfic perquè els vehicles els puguin veure. Caminen per un espai sense voreres.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un grup d'amics/es que decideix fer un recorregut més llarg per arribar a casa, ja que l'habitual està poc il·luminat perquè és de nit.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de bicicleta que arriba tard al centre escolar, però decideix no augmentar la seva velocitat per arribar abans i poder patir un accident.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que decideix fer un canvi de direcció, però ha de passar per sobre d'un carril bici. Abans de fer-ho s'assegura que no passin bicicletes.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de ciclomotor que decideix reduir la seva velocitat perquè les condicions climàtiques han empitjorat.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que decideix deixar un espai entre el seu vehicle i el camió de davant, ja que aquest bloqueja la seva visibilitat.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un company/a que habitualment va amb bicicleta al centre escolar, però que la nit anterior ha dormit poc i decideix anar caminant ja que està cansat/da.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que un dia abans de començar el seu trajecte prepara el seu sistema de navegació.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que decideix portar casc quan va amb patinet elèctric, tot i que aquest no sigui obligatori.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de patinet elèctric que respecta les normes de circulació.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de patinet elèctric que decideix no circular amb dues persones pujades al mateix patinet.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una classe que decideix agafar el metro per anar d'excursió.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un passatger/a que li diu al conductor/a del cotxe que no llenci el seu xiclet per la finestra.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que circula pel carril dret a una velocitat moderada, de manera segura i sostenible amb el medi ambient.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que decideix agafar el bus per anar al centre escolar i deixar la bicicleta a casa, ja que està plovent molt.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un/a ciclista que decideix augmentar la distància amb el vehicle de davant perquè entren en una zona amb boira.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que decideix aturar-se en una zona segura per ajudar a un/a motorista que ha caigut de la seva moto.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que decideix treure's els auriculars quan arriba a una zona amb molta circulació de vehicles i encreuaments.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que porta al seu gos lligat i a prop seu en zones on circulen vehicles.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de patinet elèctric que entra en una zona amb gel a la carretera. Aquest/a decideix aturar-se i travessar la zona amb gel caminant.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a de ciclomotor que circula per una carretera de dos carrils -un d'ells oposat-, i que decideix no avançar al camió de davant tot i estar permès.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica un conductor/a que abans de sortir del seu garatge s'assegura que no hi ha vianants a prop.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.

Representa amb mímica una persona que fa cas a les indicacions que li està donant un policia respecte per on pot passar o no.

Un cop endevinat fes amb el teu grup o de manera individual una reflexió sobre aquest comportament segur.